Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 10 זייטען

לאדזשער פאלקסבלאט

№ 255 | Łódź, Czwartek, 3 listopada 1932 r. | צענטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, ד׳ מרחשון תרצ״ג | № 255

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

דימיסיע פון מיניסטער זאלעסקי

אויף זיין ארט איז נאמינירט דער וויצע-אויסערן-מיניסטער, בעק

וו א ר ש א, 2 (טעלעפאניש).

היינט ביטאג איז געקומען אין שלאס דער אויסערן-מיניסטער, אויגוסט זאלעסקי און איבערגעגעבן דעם מלוכה-פרעזידענט א ביטע וועגן דימיסיע.

זיין ביטע האט דער מיניסטער זאלעסקי מאטיווירט מיט זיין איבערארבייטען זיך ביי זיין אמט, וועלכען ער פערנעהמט זעקס מיט א האלבען יאהר.

די דימיסיע איז אנגענומען געווארען, און אויף זיין אמט איז נאמינירט געווארען דער ביז־איצטיגער וויצע-מיניסטער פולק. בעק.

מ׳רעכענט, אז דער געוו. מיניסטער זאלעסקי זאל ווערען פוילישער אמבאסאדאר אין פאריז.

אויפ׳ן אמט פון וויצע־אויסערן־מיניסטער איז בעשטימט געווארען דער פולק. שעצעל — ביז איצטיגער שעף פון דער מזרח־אפטיילונג און אמאליגער שעף פון דער 2־טער אפטיילונג פון גענעראל־שטאב.

עס איז אויך אוועק פון זיין אמט דער וויצע־אינערן־מיניסטער נאקאניעטשניקאוו — קליוקאווסקי, וועלכער גייט איבער אין פרעזידיום פון מיניסטארען־ראט.

אויף זיין ארט קומט דער גענעראל־סעקרעטאר פון „בעבע" דאלאנאווסקי.

ב ע ר ל י ן, 2 (ספ. טעל.) די דימיסיע פונ׳ם פוילישען אויסערן־מיניסטער זאלעסקי האט דא געמאכט א גרויסען איינדרוק.

דא ווערט געהאלטען, אז דער נייער מיניסטער בעק, איז אן אנהענגער פון געהיימער דיפלאמאטיע.

וו א ר ש א, 2 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). דער געוו. מיניסטער זאלעסקי האט דערקלערט פאר זשורנאליסטען:

— העכער 6 יאהר האב איך אויסגעפיהרט די שווערע פליכטען פון אן אויסערן־מיניסטער, און עס איז דעריבער קיין וואונדער נישט, וואס איך בין פיזיש אויסגעשעפט, און איך מוז זיך לעגער אפרוהען.

דער איצטיגער סיסטעם פון דיפלאמאטיע, וואס שטיצט זיך דער עיקר אויפ׳ן אפטען פאהרען קיין גענף איז אזא שווערער, אז מיין געזונד קאן עס לענגער נישט אויסהאלטען.

אט דאס טאקע האט מיך געצוואונגען צו בעטען ביים מארשאל פילסודסקי די הסכמה אויף צו טראגען צום מלוכה־פרעזידענט די ביטע וועגען דימיסיע.

איך בין איהם זעהר דאנקבאר דערפאר, וואס ער האט בעוויליגט צו באגעגנען מיין בקשה.

איך האב בדעה ווייטער, ווי ווייט מיינע כוחות וועלען מיר דערלויבען, צו מיטארבייטען מיט דער רעגירונג אלס סעקרעטאר — האט געענדיגט דער ה׳ זאלעסקי.

וו א ר ש א, 2 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). ... האבען דעם געוו. מיניסטער זאלעסקי פראקלאמירט דעם אמט פון פוילענס דעלעגאט ביי דער פעלקער־ליגע, אדער אלס פוילישער אמבאסאדאר אין רוים.

ווי מיר דערוויסען זיך, האט ער זיך אפגעזאגט פון דער דאזיגער פראפאזיציע, און ער וועט בלייבען הערווייל סענאטאר, אדער פרעזעס פון דער קאמיסיע פאר אויסערן־ענינים ביים סעים.

אויפ׳ן ארט פון טארגאווסקי, וועלכער רעזיגנירט צוריקצוטרעטען פון זיין אמט.

די אפאזיציאנעלע קרייזען בעשרייבען א קלאנג, אז אין די לעצטע צייטען איז דערגאנגען צו ערנסטע חילוקי־דעות צווישען זאלעסקין און דעם וויצע־מיניסטער בעק אין דער פראגע פון פערסאנאלע שינוים.

אין שייכות דערמיט זאל אפילו האבען פארגעקומען א געמיינזאמע קאנפערענץ צווישען מיניסטער זאלעסקי און בעק ביי דעם מארשאל פילסודסקי אין בעלוועדער.

פאלשע קלאנגען וועגען אן אטענטאט

אויף הערריא׳ן אין מאדריד

פ א ר י ז, 2 (ספ. טעל.) דא האט זיך פערשפרייט א קלאנג, וועגען דעם, אז אין מאדריד איז געמאכט געווארען אן אטענטאט אויף הערריאן. דער דאזיגער קלאנג, האט דא ארויסגערופען א געוואלדיגע מהומה.

מ׳האט דעריבער אנגעפרעגט טעלעפאניש אין מאדריד, פון וואנען עס איז געקומען די תשובה, אז די גאנצע מעשה איז נישט אמת.

ערב די וואהלען אין דייטשלאנד

ב ע ר ל י ן, 2 (ספ. טעל.). אין צוזאמענהאנג מיט די נייע וואהלען רעכענט מען, אז אזוי־ווי ס׳זעהט זיך נישט פאר קיין מעגליכקייט פון א מעהרהייט, וועט געבילדעט ווערען א בלאק פון דעם צענטער מיט די מעסיגע.

הערריא בעת א רעדע וועגען דער ענטוואפנונגס-פראגע

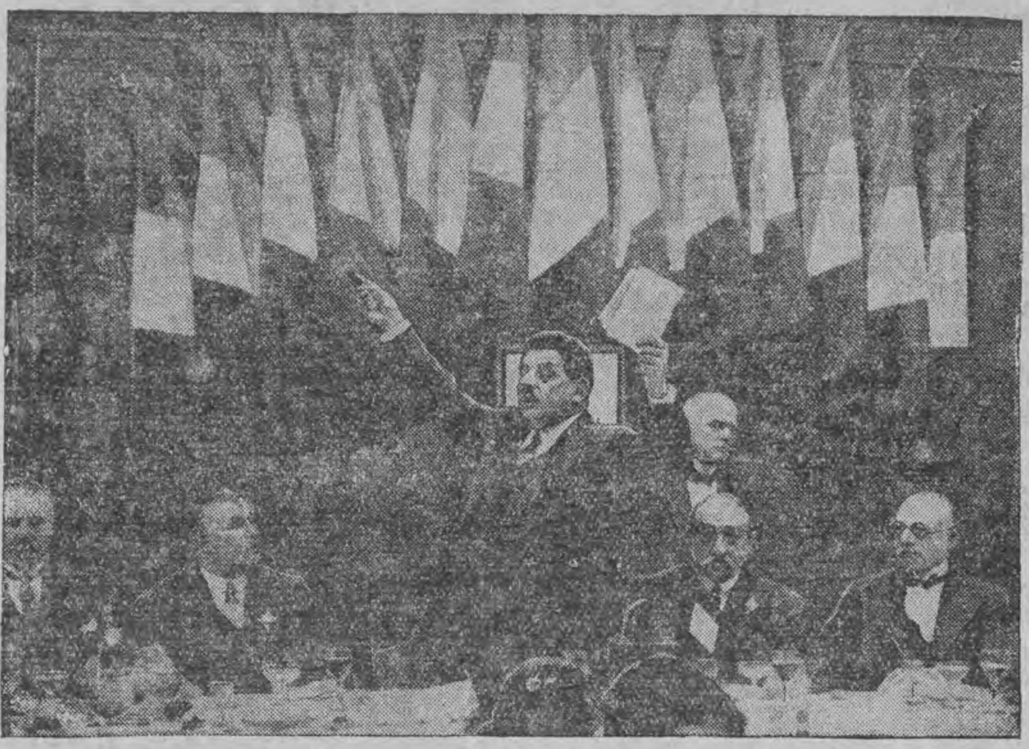

די דייטשע רעגירונג און בייערן

ב ע ר ל י ן, 2 (ספ. טעל.)

אין די פאליטישע קרייזען פערזיכערט מען, אז די דייטשע רעגירונג האט נישט בדעה צו פערעפענטליכען אן אפיציעלע דעקלאראציע מכוח דער נעכטיגער שטורמישער רעדע פונ׳ם בייערישען פרעמיער העלד, וועלכער האט אטאקירט פאפענען און דעם מלוכה־פרעזידענט.

די דייטשע רעגירונג האט אבער נישט בדעה איבערצולאזען העלד׳ס דרשה אהן קאנסעקווענצען.

כל־זמן דער בייערישער פרעמיער וועט נישט איבערבעטען די דייטשע רעגירונג, וועלען די פאליטישע בעציהונגען צווישען בערלין און מינכען זיין בעגרעניצט ביז׳ן אויספיהרען די נויטיגסטע פונקציעס.

שווערע לופט-פליה-קאטאסטראפע

ב ע ר ל י ן, 2. ספ. טעל.)

דער עראפלאן, וואס איז געפלויגען פון נירנבערג קיין פראנקפורט־ביים־מיין איז ארונטערגעפאלען.

5 פערזאן זענען דער׳הרג׳עט געווארען.

פאר גאלד, ביזשוטעריע

און לאמבארד־קוויטעס

צאהלט די העכסטע פרייזען

איזידאר פיאלקא, פיעטריקאווער 7

אויגען-קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פיעטריקאווער 90, טעל. 221-72

נעהמט אן שטענדיגע אויגען־קראנקע (צוועק אפעראציע א.ז.וו.), ווי אויך אמבולאטארישעס פון 9—1 און פון 4 ביז 7.30 אווענד.

4091

6719

Dr.

I. Dynenson

powrócił.

רעשטען

לאדז, נאוואמיעסקא 5

פראנט, 2־טער שטאק

פערשידענע קאמגארנס

ביליצער, טאמאשאווער און לאדזער

אויף אנציגער און פאלטענס

ווי אויך די מאדערנסטע דאמען־שטאפען אויף פאלטנס און קאסטיומען

מיט 30% בילינער

קומט און איבערצייגט אייך, ביי

SZCZĘSLIWY

געדענקט נאר

אין פראנט, II שטאק

אומזיסטע רייזעס קיין ארץ־ישראל.

יעדער איינער, וועלכער קויפט ארץ־ישראל׳דיגע פראדוקטען פון 50 גראשען אן, קאן געווינען א אומזיסטע רייזע קיין ארץ־ישראל

פון לאדז ביז תל־אביב פולשטענדיג אומזאנסט.

קומט און איבערצייגט אייך!

אין „תוצרת ארץ־ישראל"

(ארץ־ישראל־געשעפט), שרודמיעסקא 1.

6721

אכטונג, מאדיסטקעס!

צוליב די לוסטראציעס, וואס ווערען אדורכגעפיהרט אין דער קומענדיגע וואך אין אלע קאפעלושען־ און מאדיסטקעס־ווארשטאטען, רופט דער קאפעלושמאכער־צעך אין לאדז

א גרויסע פערזאמלונג,

וועלכע קומט פאר היינט, דאנערשטאג, דעם 3. נאוועמבער, פינקטליך 8 אווענד אין לאקאל פון קאפעלושמאכער־צעך, פאלודניאווא 4.

אלע מאדיסטקעס מיטגלידער און נישט־מיטגלידער מוזען אונבעדינגט קומען אויף דער היינטיגער פערזאמלונג, ווייל עס האנדעלט זיך אין אייער ווייטערע עקזיסטענץ.

מיט אכטונג

דער קאפעלושמאכער־צעך אין לאדז.

6734

א הערצליכען מזל־טוב ווינש איך

ה׳ ישראל ביאלקאוויטש און פרוי

צו דער בר־מצוה־פייערונג פון זייער ליבען זוהן

מיכאל.

איהר זאלט דערלעבען פיל נחת און פרייד!

יוסף וועלנארוש.

„לינת־הצדק" לאדז, צעגעלניאנא 17

דער פיזיקאלישער טעראפישער קאבינעט

איז טעגליך טעטיג פון 11—1 און 4—6 אווענד

און געפינט זיך אונטער׳ן אויפזיכט פון א דאקטאר־ספעציאליסט. קווארץ־לאמפען, דיאטערמיע, סאללוקס, עלעקטרישע בעדער.

Dr. Wajnberg

ספעציאליסט פון הארץ־ און לונגען־קראנקהייטען

ציגעל־גאס 11, טעל. 126-02

נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—4 און 8—9 אווענד

היינט עפענט זיך דער סיים

ס'זאל אריינגעטראגען ווערן אריהע אינטערפעלאציעס

וואַרשא, 2 (טעל.)

די מאָרגענדיגע ערשטע זיצונג פון סיים און די איצטיגער פארלאמענט־סעסיע וועט זיך אָנהויבען 10 אינדערפריה.

פון דעם פריהען אָנהויב דרינגט מען, אז דער סיים מארשאלעק שטרעבט צו אויסשפּען די דיסקוסיע איבער דער ערשטער לעזונג פון בודזשעט אין משך פון איין טאָג.

פון דעם ווידער, וואָס לעת עתה האָט די רעגירונג נישט פאָרגעלעגט דעם סיים קיין אנדערע פּראָיעקטען חוץ'ן בודזשעט, דרינגט מען אין די פארלאמענט קרייזען, אז די איצטיגע סעסיע וועט שנעל אָפּגעלייגט ווערען אויף אַ חודש צייט.

ס'איז דאָ אַפילו אַ יש אומרים, וואָס רעכנט, אז די גדחה וועט פאָרקומען גלייך נאָך דער מאָרגענדיגער זיצונג.

אין דעם פאַל וועלען דרינגענדע פאָרשלאָגען וואָס וועלען עווענטועל אריינגעטראָגנע ווערען דורך אָפּאָזיציע־קלובען, בעטראַכט ווערען ערשט אין אָנהויב דעצעמבער.

וואַרשא, 2 (טעלעפאָניש)

נאָך די בעראַטונגען פון פ.פ.ס. און דעם פויערים־קלוב, וואָס איז פאָרגעקומען נעכטען, ריכט מען זיך אויפ'ן אריינטראָגען פון אַ רייה אינטערעסאַנטע אינטערפּעלאַציעס.

זייער אינהאַלט ווערט געהאַלטען בסוד.

מ'שמועסט אויך וועגען דעם אז עס ווערט געפּלאַנט אריינצוטראָגען אַן אומצוטרוי־וואָטום פאַר דער רעגירונג און פאַר'ן סיים־מאַרשאַלעק שווי־טאַלסקי.

די מאָרגענדיגע זיצונג פון סיים פערשפּרעכט זיך צו זיין אַ זעהר אינטערעסאַנטע.

אויפגעריסען אַן'ארבייטער־הויז

העלסינגפאָרס, 2 (ספ. טעל)

אין וויטאָסאָרי האָבען לאַפּאָווצעס מיט די־נאַמיט אויפגעריסען אין דער לופט דעם אָרטיגען ארבייטער־הויז.

א קינא אין א סאבאר

ריגא, 2 (ספ. טעל.)

אין דעם בעריהמטען „איסאַקי־סאָבאָר" אין לענינגראַד איז איינגעאָרדענט געוואָרען אַן'אַנטי־רעליגיעזער קינאָ־זאַל.

„סאָוקינאָ" האָט איצט פערטיג געמאַכט אַ נייעם אַנטי־רעליגיעזען פילם, וואָס וועט געוויזען ווערען אין דעם דאָזיגען סאָבאָר.

בלוטיגע וואהלען אויפ'ן אינזעל קובא

ראַנדאָן, 2 (ספ. טעל.)

די נעכטיגע וואהלען אויף קובא האָבען גע־האַט אַ שטורמישען פערלויף.

מאָנטאָג זענען ארעסטירט געוואָרען פיל בע־קאַנטע פיהרער פון דער אָפּאָזיציע, בכדי צו מא־כען פאר אוממעגליך זייער אַנטייל אין די וואַהלען.

בעת דער נעכטיגער וואהל־קאַמפּאַניע זענען געפאַלען 3 דער'הרג'עטע און צוויי פערוואונדעטע.

די רעגירונג טיילט מיט, אַז דער אנטייל אין די וואהלען האָט בעטראָפען 75 פּראָצענט, און אַז געזיגט האָט די ליבעראַלע פּאַרטיי.

די פארטיי־קאמפען אין דייטשלאנד

עסען, 2 (ספ. טעל.)

בעת דעם צוזאַמענשטויס צווישען די היטלע־ריסטען מיט די שטאַלהעלמער אין עסען, אויפ'ן מיטינג פון די שטאַלהעלמער, זענען 3 פּערזאָן שווער פערוואונדעט געוואָרען.

אין דואיסבורג איז אין אַ גאַסען־קאַמף צוויש די קאָמוניסטען און היטלעריסטען—דער'הרג'עט גע־וואָרען אַ 14־יעהריג יונגעל.

פּאָליציי האָט ארעסטירט 20 היטלעראָווצעס.

האַמבורג, 2 (ספ. טעל)

היינט ביינאַכט זענען דאָ פאָרגעקומען בלוטי־גע צוזאַמענשטויסען צווישען קאָמוניסטען, היטלע־ריסטען און פּאָליציי.

די שיסעריי האָט געדויערט ביז פאַרטאָג.

דער נייער שווייצארישער געזאנדטער דיניכערט אין בערלין

דעלעגאט פון מאנדזשוריע אנגעקומען קיין ווארשא

וואַרשא, 2 (טעלעפאָניש)

מיט'ן שנעל־צוג פון מאָסקווע איז היינט אָנ־געקומען קיין וואַרשא דער דעלעגאַט פון דער נייער מאַנדזשורישער סלוכה, דער ראַטגעבער פון אויסערן־מיניסטעריום, גען. טינג.

ציהונג פון דער דאלארובקע

געפאלען די הויפט־געווינס 12 טויזענד דאלאר

היינט פריה איז פאָרגעקומען די ציהונג פון דער 4 פּראָצענטיגער פּרעמירטער דאָלאַר־הלוואה, סעריע 3

דער הויפּט־געווינס 12 טויזענד דאָלאַר איז געפאַלען אויפ'ן נומער: 1083514

צו 3000 דאָלאַר — 585824 723630

צו 1000 דאָלאַר — 195515 389943

1046546 510703 795149 1385899 733091

צו 500 דאָלאַר — 1091087 790565

1044466 389104 1316879 168304 1029121

615343 1406029 1418662

צו 100 דאָלאַר — 412517 236898

385450 523698 254059 898574 1115157

221159 1121739 1616974 1379449 632150

1196413 190111 373033 98938 342680

929155 998897 1463450 556711 859327

312316 560561 180040 585233 361531

854165 9750 1245284 1023331 1157799

472270 1476056 449037 1262443 37460

1363488 705593 1070357 829352 1440048

616666 126402 1016555 230402 375131

207938 194904 10841 1174332 1040315

751059 735154 1295344 1281557 458507

432327 1330501 241491 1306344 1441195

1383131 931957 1492842 986415 815343

1251427 1447719 304584 201771 1336597

173248 740387 1483677

200,000 טעקסטיל־ארבייטער אין ענגלאנד האבען פערשטרייקט

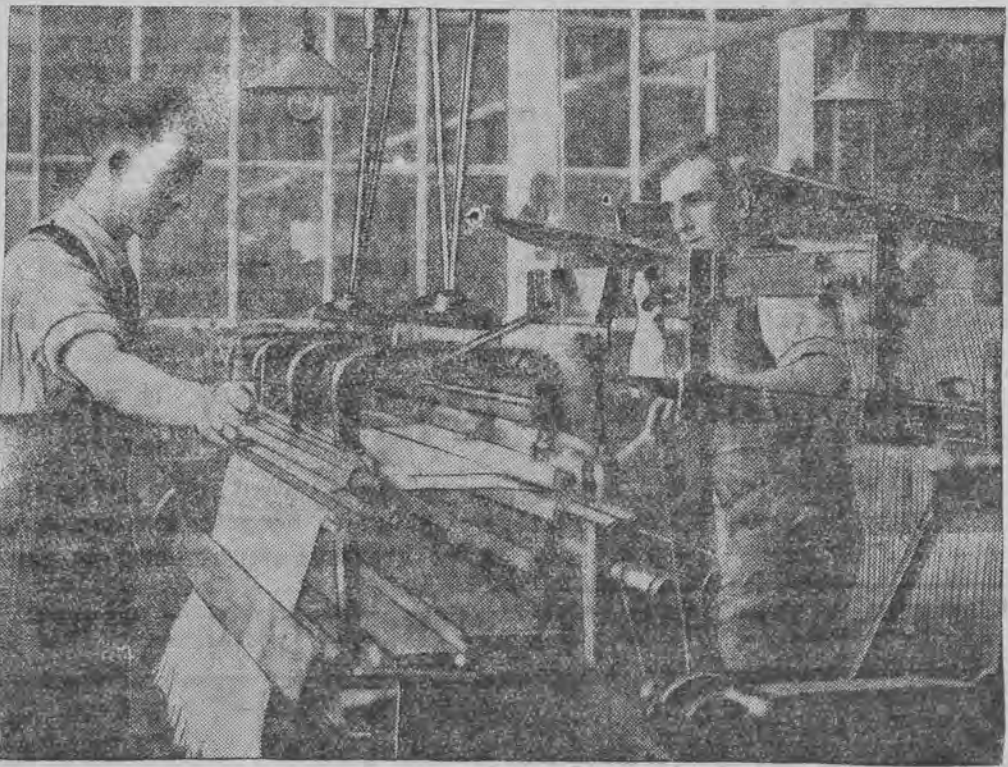

א בילד פון א פאבריק אין לאנקאשיר

די אינפלאציע פון דער ארץ־ישראל־וואלוטע און דער פאמעראנצען־עקספארט

דייטשלאנד — דער הויפט־אפנעהמער פון ארץ־ישראל־פאמעראנצען

ירושלים, (יט"א). די אינפלאַציע פון דער א"י־וואַלוטע, וואָס איז געקומען אין רעזולטאַט פון דער ירידה פון ענגלישען פונט, האָט אַ בעדייטענדע ווירקונג צום גוטען אויף דעם היי־יעהיגען א"י־עקספּאָרט, שאַפענדיג גרעסערע אָפּזאַץ־מעגליכקייטען פון א"י־פּראָדוקטען, בעזונדערס אראַנזשען, אין לענדער, אין וועלכע עס איז געבליבען דער גאָלד־סטאַנדאַרד פון דער וואַלוטע. די פרייזען־רעדוקציע פאַר די דאָזיגע עקספּאָרט־לענדער בעטרעפט הער־כער 20 פּראָצענט.

פון דער אַנדערער זייט פערעפענטליכט די באַרקליי־באַנק אַ בעריכט, פון וועלכען עס איז צו זעהן, אַז דער אראַנזשען־עקספּאָרט קיין ענגלאַנד צווישען 1. אַפּריל און 30. נאָוועמבער האָט געליטען און ליידט זעהר שטאַרק מחמת דעם נייעם ענגלישען אימפּאָרט־צאָל אויף אראַנזשען און מערה־געפּרוכט („גרעיפּ־פרוט").

פון אַנאַליז פון דער וואָכענטליכער בע־ריכט איז צו זעהן, אַז נישט קוקענדיג אויף דער כסדר'דיגער עקאָנאָמישער דעפּרעסיע אין דייטש־לאַנד, איז דאָס דאָזיגע לאַנד נאָך אַלץ דער הויפּט־אָפּנעמער פון א"י־אראַנזשען. סטאַטיסטישע ציפערן ווייזען, אַז היי־יאָהר האָט דייטשלאַנד אימפּאָר־טירט פון א"י ציטרוס־פרוכט אויף 150 טויזענד פונט מעהר ווי פאַריאָהרען. בעת אין 1931 האָט די אימפּאָרט־סומע פון ציטרוס־פרוכט קיין דייטש־לאַנד בעטראָפען 510.412 פונט, האָט זי שוין ביז איצט אין 1932 איבערגעשטיגען די סומע פון 655 טויזענד פונט. די ווייטערע ערטער נאָך דייטשלאַנד נעהמען די סקאַנדינאַווישע לענדער (135.827 פונט אין 1932) און האָלאַנד (49.795 פונט).

12 בייטאג אין לאנדאן

צוליב גרויסען נעפעל מוזען די טראמווייען געהן ביי ליכט

ווידער אונטערגעצונדען א קלויסטער אין שפאניען

בילבאַאָ, 2 (ספ. טל.)

אין אַ שרפה איז פולשטענדיג פערברענט געוואָרען דער קלויסטער פון „הייליגען פּעטראָ דע אַבאַנטאָ".

ווי ס'איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, זענען די טירען פונ'ם קלויסטער געווען בעגאָסען מיט בענזין.

לאדזער נייעס

א 13־יאהריגער גימנאזיסט זיך אריינגעשאסען א קויל אין קאפ

(2) דער שילער וויעסלאַוו שורעק, 13 יאָהר אַלט, (פון ספּיאַנסקעגאָ 8) פון 4 קלאַס גימנאַ־זיום אויף נאַרוטאָוויטשאַ 68 איז נעכטען אַהיימ־געקומען פון דער שולע, איז אריינגעגאַנגען אין אַ בעזונדער צימער, און מיט אַ רעוואָלווער זיך אריינגעשאָסען אַ קויל אין קאָפּ.

ער איז געפאַלען אַ טויטער אויפ'ן אָרט.

די סבות פונ'ם זעלבסטמאָרד זענען נאָך דערווייל נישט פעסטגעשטעלט געוואָרען.

קויפט ביי אונזערע אנאנסען־געבער

נעכטען איז א״י געווען רוהיג

דער אראבישער גענעראל-שטרייק איז אדורכגעפאלען

ירושלים, 2. (יט״א טעלעגראפיש).

דער היינטיגער טאג איז אדורך רוהיג, אהן שום אינצידענטען.

דער גענעראל-שטרייק, וואס איז פראקלאמירט געווארען דורך דער אראבישער עקזעקוטיווע איז אדורכגעפאלען.

אין יפו און אין חיפה זענען א סך אראבישע געשעפטען געווען געשלאסען.

אין ירושלים האט זיך דער שטרייק נישט גלאזט פיהלען.

א היבשע צאהל יודישע הייזער אין ירושלים און תל-אביב זענען געווען דעקארירט מיט בריטישע און ציוניסטישע פעהנער.

ערשטער פראצעס פון העכסטען אדמיניסטראטיווען טריבונאל

ווארשא, 2 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). אלס ערשטער פראצעס פון העכסטען אדמיניסטראטיווען טריבונאל איז בעשטימט געווארען דער ד״ר פיענטאק.

א מיליאן 700 טויזענד פונט

אינוועסטירט אין א״י אין לויפענדען יאהר

ירושלים, (יט״א) פון נאר-וואס פארעפענטליכטע סטאטיסטישע דאטען איז צו זעהען, אז אין משך פון לויפענדען יאהר זענען אין א״י אינוועסטירט געווארען קאפיטאלען אויף א סומע פון איין מיליאן 700 טויזענד פונט. א בעדייטענדער טייל פון די אינוועסטיציעס שטאמט פון איינגעפיהרטען אויסלענדישען קאפיטאל, בעזונדערס פון אמעריקע, פיזוואנען עס וואקסט כסדר דער צושטראם פון קאפיטאל און בוי-צוועקען, ווי אויך אין האנדעל און אינדוסטריע. בלויז אין תל-אביב איז אין דער ערשטער העלפט 1932 אינוועסטירט געווארען אין בוי אונטערנעהמונגען אנ׳ערך 300 טויזענד פונט.

א פערשלעפטער פראצעס וועגן מארד-בעשולדיגונג געגען א סלאוואקישען יוד

פראג (י.ט.א.) ווי יט״א דערוויסט זיך, ווערט דער פראצעס פון יודישען סוחר שמואל ווייסבערגער פון דער סלאוואקישער שטאדט מיכאלאווצע, וואס שטעהט אונטער דער בעשולדיגונג, אז בעת די אונרוהען אין 1918 זאל ער האבען ערמארדעט עטליכע סלאוואקישע פויערים, נישט פארקומען אין משך פון דער הערבסט-סעסיע פון געשווארענע געריכט אין קאשוי, נאר ערשט אין קומענדען יאהר. ווי בעקאנט, ווערט דער דאזיגער פראצעס שוין אפגעשלעפט העכער א יאהר צייט.

שטרענגע אינסטרוקציעס פון דער ארץ-ישראל-רעגירונג

צוליב דעם אלגעמיינעם אראבישען שטרייק אין ארץ-ישראל

ירושלים, 2 (יט״א טעלעגראפיש).

אין צוזאמענהאנג מיט דעם אראבישען גענעראל-שטרייק, וואס איז פראקלאמירט געווארען אויף היינט אין צוזאמענהאנג מיט׳ן באלפור-טאג, האט די רעגירונג ארויסגעגעבען דער פאליציי א גאנצע רייהע אינסטרוקציעס מיט אנווייזונגען אויף א שטרענגען אופן צו שטערען דעמאנסטראציעס, צושטערען די דעמאנסטראנטען אהן שום פריהעריגע ווארענונג. ס׳זענען פערוועהרט פערזאמלונגען אונטערן פרייען הימעל. ארעסטירען אלע, וואס וועלען טראגען מעססערס, שטעקענס אדער שטיינער. פערוועהרען פון זינגען העצ-לידער.

די „פאלעסטיין״ איז היינט ערשינען אין א שווארצען ראהם.

יאפאנישער דומפינג אין א״י

תל-אביב׳ער אינדוסטריעלער טרעטען ארויס אין קאמף מיט דער ביליגער יאפאנישער פראדוקציע

תל-אביב, (י.ט.א.) די יודישע אינדוסטריעלער אין א״י בעטראכטען איצט מיטלען צו בעקעמפען דעם יאפאנישען סחורות-דומפינג אין א״י, וואס לאזט זיך בעזונדערס שטארק פיהלען אין תל-אביב. די פראגע איז געווארען בעזונדערס אקטועל מחמת דעם כסדר וואקסענדען אימפארט פון ביליגע יאפאנישע סחורות, וואס ברענגט גרויס שאדען דער פראדוקציע פון דער יודישער אינדוסטריע אין א״י. דער יאפאנישער דומפינג, בעזונדערס פון טעקסטיל- און זייד-אויסארבייטונגען, איז אויך גורם גרויסע היזקות די תל-אביב׳ער אויסארבייטונגען אין סיריען, וואו די תל-אביב׳ער אינדוסטריע האט פונקט ווי אין אנדערע שכנות׳דיגע לענדער, בעדייטענדע אפזאץ-מארק, וועלכע ווערען אבער לעצטענס פערווארפען מיט ביליגע אויסארבייטונגען, וואס ווערען אימפארטירט פון יאפאן.

די תל-אביב׳ער האנדעלס-קאמער האט ברעה צו אינטערווענירען ביי דער א״י-רעגירונג וועגען נעהמען אין שוץ די היימישע פראדוקציע געגען דומפינג פון פרעמדע סחורות.

מוסאליני האלט זיין גרויסע רעדע אין טורין

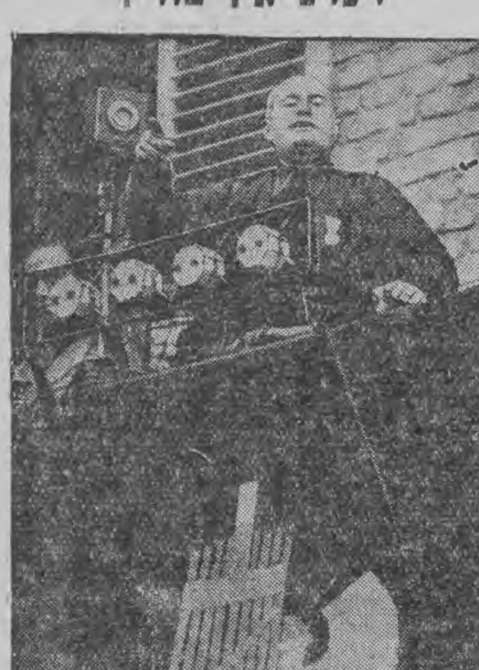

אינטערעס אין אמעריקע

פאר דעם יודישען קונסט-מוזעאום אין תל-אביב

ניו-יארק (יט״א) דער פארשטעהער אויף אמעריקע פון יודישען מוזעאום אין תל-אביב, דער בעקאנטער יודישער קינסטלער עליאס ניומאן טיילט מיט, אז די יודישע ארטיסטישע וועלט אין אמעריקע ווייזט ארויס א לעבהאפטען אינטערעס פאר דער ארגאניזירונג פון יודישען מוזעאום.

ביז איצט זענען שוין געזאמעלט געווארען פיל קונסט-זאכען פארן מוזעאום פון פריוואטע און ארטיסטען-קאלעקציעס. יודישע קינסטלער ארגאניזירען אין ניו-יארק איינינע אויסשטעלונגען פון די קונסט-זאכען, וואס זענען געזאמעלט געווארען פארן תל-אביב׳ער מוזעאום.

נאכ׳ן לייפציגער אורטייל

דער נייער קאבינעט פון פ[illegible]ייסן בעראט זיך וועגן א [illegible].

אויפנאהמע פון פוילישען גענעראל-קאנסול אין ירושלים ד״ר קורניקאווסקי

און עקזעקוטיוו-מיטגליד פון דער יודישער אגענץ ה׳ פארבשטיין פאר פוילישע עקסקורסאנטען

ירושלים (יט״א) דער פוילישער גענעראל-קאנסול אין ירושלים ד״ר קורניקאווסקי האט ארויסגעגעבען אן אויפנאהמע פאר דער גרופע פוילישע טוריסטען, וואס זענען געקומען מיט דער עקסקורסיע פון דער פויליש-א״יד׳ישער האנדעלס-קאמער. אין דער אויפנאהמע האבען זיך בעטייליגט 39 עקסקורסאנטען חוץ צאהלרייכע איינגעלאדענע געסט. צווישען די איינגעלאדענע זענען געווען דער מיטגליד פון דער אגענץ-עקזעקוטיווע ה׳ פארבשטיין, ד״ר טהאן, ד״ר שנעערלינג, יט״א-דירעקטאר אין ירושלים ה׳ שווארץ א. א. אנד.

אין נאמען פון די טוריסטען האט ה׳ר. יעקב אבעשלאק פון „נאש פשעגלאנד״ בעדאנקט דעם קאנסול פאר דער אויפנאהמע.

א צווייטע אויפנאהמע פאר די עקסקורסאנטען האט ארויסגעגעבען ה׳ פארבשטיין.

אנגעזעהענע ציוניסט, טוערין פון פאריז בעקומען אפיצירען-באנד פון טוניסער ארדען

טוניס (יט״א) פרוי איווא נעטער, ארוואקאט פון פאריזער אפעלאציאנס-געריכט און פרעזידענטין פון דער פראנצויזישער פרא-פאלעסטינא-פרויען-ליגע, איז נאמינירט געווארען צום אפיצירען-ראנג פון טוניסער ארדען איכאן-ניפטיקאר. פרוי נעטער, א פראמינענטע ציוניסטישע טוערין אין פאריז, האט פאריגען ווינטער דורכגעפיהרט אין טוניס א ציוניסטישע פראפאגאנדע-רייזע.

יודישע אויפשריפטען אויף וואגאנען

וואס גערען קיין בירא-בידזשאן

מאסקווע (יט״א). דער פאלקס-קאמיסאר פאר פערקעהר האט פערארדענט, אז אין די פאסאזשיר-צוגען, וואס קורסירען צווישען מאסקווע און וולאדיוואסטאק, זאל יעדעס מאל זיין געשלאסען עטליכע וואגאנען פאר יודישע איבערוואנדערער קיין בירא-בידזשאן. אויף די דאזיגע וואגאנען וועלען זיין ספעציעלע אויפשריפטען אויף רוסיש און יודיש: „מאסקווע — בירא-בידזשאן — וולאדיוואסטאק״. די דאזיגע וואגאנען וועלען בעדינט ווערען דורך קאנדוקטארען, וואס פערשטעהען און רעדען יודיש.

א אינטערנאציאנאלע ארבייטער דעלעגאציע קיין בירא-בידזשאן

מאסקווע (יט״א). א דעלעגאציע פון צעהן ארבייטער, וואס האבען זיך אויסגעצייכענט אין געזעלשאפטליכער ארבייט, איז אפגעפאהרען צו די אקטאבער-פייערונגען קיין בירא-בידזשאן. אין דער דעלעגאציע געהען אריין דריי רוסישע ארבייטער, פיר יודישע איין אוקראינער, איין באשקיר און איין טאטאר.

טשעכאסלאוואקישער געזאנדטער אין וואשינגטאן

לייקענט אנטי-יודישע טענדענצען פון דער געזאנדטשאפט

אפיציעלע ערקלערונג פון געזאנדטען פאר דער י. ט. א.

ניו-יארק (יט״א). דער געזאנדטער פון טשעכאסלאוואקיי אין די פעראייניגטע שטאטען, מינ. וועווערקא האט איבערגעגעבען דער יט״א אן ערקלערונג, אין וועלכער ער בעהויפטעט, אז די טשעכאסלאוואקישע געזאנדטשאפט האט נישט ארויסגעשיקט אזא מעמאריאל ווי דער, וועגען וועלכען עס האט אין פראגער פארלאמענט גערעדט דער יודישער דעפוטאט ד״ר אנגעלא גאלדשטיין.

ווי בעקאנט, האט זיך עס געהאנדעלט וועגען א בריף, אין וועלכען די טשעכאסלאוואקישע געזאנדטשאפט אין וואשינגטאן זאל האבען געהאטען די פאר-אינטערעסירטע ארגאניזאציעס און יחידים אין טשעכאסלאוואקיי, אז אין ענינים פון טאריפען און פאטענטען זאלען זיי זיך ווענדען צו וואשינגטאנער און נישט ניו-יארקער אדוואקאטען, היות צווישען די לעצטע זענען דא פיל יודען, וואס ווערען נישט גערן געזעהען אין די ענטשפרעכענדע אמעריקאנער אמטען.

אין זיין ערקלערונג שטעלט דעריבער מינ. וועווערקא פעסט, אז באמת האט זיך עס געהאנדעלט וועגען א ליסטע, וואס די געזאנדטשאפט האט צונויפגעשטעלט און איבערגעשיקט קיין פראג און אין וועלכער עס זענען געווען אויסגערעכענט אלע אדוואקאטען-ספעציאליסטען פון די ענטשפרעכענדע געביטען (טאריפען און פאטענטען), צו וועלכע מען זאל זיך ווענדען ביים ערלעדיגען אין די וואשינגטאנער אמטען ענינים פון טאריף און פאטענט. ערשטער נאמען אויף דער ליסטע איז רפאל [illegible] און דער דריטער — פרעזידענט האקענבערג, ביידע ניו-יארקער יודען.

—

דערפון אליין איז שוין צו זעהען, פעסטיגט די ערקלערונג מינ. וועווערקא, אז עס איז אומעגליך צו בעשולדיגען די טשעכאסלאוואקישע געזאנדטשאפט אין מאנגעל, וועלכע עס איז אונטערשיידען אויפ׳ן רעליגיעזען אדער ראסען-באדען.

יאפאן וויל אפקויפען די אייזענבאהן פון צפון-מאנדזשוריע

א בילד אוי דער גרעניץ-סטאציע מאנדזשולי פון דער רוסיש-מאנדזשורישער באהן.

לאדז. 3 נאָוועמבער 1932

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 3 נאָוועמבער 1932

מיט בלויז אָפּטימיזם און מיט רעאַקציאָנערע אידעען

קאָן מען ווייט נישט פאָרפאָהרען

איינפלוסרייכע צייטונג געגען פאַפּענס פּאָליטיק

אַ שטאַרקן איינדרוק האָט געמאַכט אין בערלין דער אַרטיקעל, וואָס האָט זיך באַוויזן אין דער „טעגליכער רונדשוי" און איז געווענדעט געגען קאַנצלער פאַפּען.

די „טעגליכע רונדשוי" איז נישט לאַנג אויף איינער פון די פּאַרלאַמענטאַרישע קאָמיסיעס אָנגערופן געוואָרן צווישן די, וועלכע בעקומען סובּסידיעס פון דעם קריגס־מיניסטעריום. אָפיציעל איז די דאָזיגע ווערסיע אָפּגעלייקנט געוואָרן. נאָר די באַהעפטקייט פון דער רעדאַקציע צו די קרייזן פון גענעראַל שלייכער איז אָהן צווייפעל, און אַן אַרטיקעל אויף די שפּאַלטן פון דער דאָזיגער צייטונג געגען דער מיינונג פון קריגס־מיניסטער איז אוממעגליך. דערפון דרינגט מען, אַז דער פראָנט, וועלכער האָט זיך געבילדעט געגען איצטיגן קאַנצלער, האָט זיך פאַרשטאַרקט מיט נאָך איין איינפלוסרייכן געגנער.

אין דעם אַרטיקל אין דער „טעגליכער רונדשוי" פאַרגלייכט דער מחבר, דער לייטער פון דער צייטונג, די לאַגע פון דייטשלאַנד ביי בריניגן און ביי פאַפּענען און קומט צו טרויעריגע אויספירונגען פאַר'ן לעצטן אין הינזיכט פון אינטערנאַציאָנאַלער פּאָליטיק און דער עקאָנאָמישער לאַגע. מיינט דער מחבר, איז ביי בריניגען געווען נישט ערגער, און אין דער אינערליכער און סאָציאַלער לאַגע נאָך בעסער.

בריניג איז געפאַלן אַלס קרבן פון שוואַכע פּאָליטישע ווילן, פון נישט ענטשלאָסנקייט פון האַנדלונג און פון קלערהאַפטער פּאָליטיק בנוגע די נאַציאָנאַליסטען, וועלכע ער האָט פאַרטריבן אין אַן אומפאַראַנטוואָרטליכע אָפּאָזיציע. פאַפּען ווידער אינקרימינירט מען אַ לאַנגער צעטעל מיט חטאים. ער האָט נישט געקאָנט צוציהען צו זיך דעם קאַטוילישן צענטער און פאַרברענט אַלע בריקן אויף לינקס. דעם קאַמף מיט די היטלעריאַנער פירט ער נאָך שאַרפער ווי זיין פאָרגייער. געגען זיך, שרייבט די צייטונג, האָט ער אַלע שיכטן פון דער באַפעלקערונג, ער האָט באַוויזן צו פאַראייניגן אַלע אַרבייטער און באַאַמטן־אָרגאַניזאַציעס און אַן איינשטימיגע בעשלוס געגען דער פּאָליטיק פון קאַנצלער. דאָס פאָלקסטום איז אין אויפרוהר: זיי דערווען נאָך ווערטער, זעהען נישט קיין טאַטען.

די האָפנונג אויף דער איינציגער פּאָליטישער פּאַרטיי, וואָס שטעהט הינטער פאַפּענען ד. ה. אויף די דייטש־נאַציאָנאַליסטען (הוגענבערג־פּאַרטיי), האַלט דער מחבר פאַר אַ שוואַכע. עס וועט קומען אַ צייט, ווען עס וועלן פאַפּענען פאָרגעלעגט ווערן די סאָציאַלע און עקאָנאָמישע פאָדערונגען פון הוגענבערג'ן און אויספיהרען זיי אין אַלע 100 פּראָצענט וועט דער קאַנצלער, פאַרשטעהט זיך, נישט קאָנען, דאַן וועלן זיך פון איהם אָפּקעהרן אויך זיינע איינציגע פאַרבינדעטע.

די צייטונג, וועלכע שפּיגעלט אָפּ די שטימונגען פון דער אַ שטאַרקער און ווילנס־מעכטיגער פּאָליטישער הינטערקוליסן גרופּע, שטעלט אַרויס אַ פאָדערונג וועגן נייע מענשן, וועלכע זאָלן רעגירן אין נאָמען פון'ם פאָלק. די מיטאַרבייט פון די פאָלקס־מאַסען איז אונבעדינגט נויטיג פאַר אַן אויטאָריטעטער רעגירונג, און דעריבער „קאָן מען רעגירן אָהן אַ פּאַרלאַמענט", נאָר מען דאַרף זיך שטיצן אויפ'ן ווילן פון פאָלק.

מיט אַ „נישט בעגרינדעטן אָפּטימיזם און רעאַקציאָנערע אידעען" קאָן מען ווייט נישט פאָרפאָהרען! דערפון איז געדרונגען: אַז פאַפּען פאַרענדיגט דעם קריזיס, וועלכען עס איז איהם בעשערט און נאָך די וואַהלען דעם 6. נאָוועמבער וועט ער אַלס קאַנצלער פאַרטוישט ווערן.

די צייטונג, וועלכע שטעהט נאָהענט צו די שלייכער קרייזן איז פאַר אַ קאַבינעט פון „נאַציאָנאַלער קאָנצענטראַציע", נאָר זי פאָדערט, אַז עס זאָלן דאָרט זיין פאָרגעשטעלט די פּאָליטישע טוער פון אַלע „נאַציאָנאַלע גרופּירונגען" מיט אַנדערע ווערטער, עס גרייט זיך צו אַן אויסטויש פון פאַפּענס קאַבינעט אויף אַ קאָאַליציע פון די נאַצי, דייטש־נאַציאָנאַליסטען און קאַטוילישן צענטער מיט'ן אַנטייל פון די לידער'ס פון די דאָזיגע דריי שטאַרקע פּאַרטייען.

די אָפיציעלע מעלדונג פון גענעראַל שלייכער'ס רעדען זיין פאַרעכליכער פריינדשאַפט און פולער סאָלידאַריטעט מיט'ן קאַנצלער פאַרשוואַכט נישט אַבסאָלוט דעם איינדרוק, אַז געגען פאַפּען שאַפען זיך ערשט אַרויסגעשטעלט שטאַרקע כוחות אויך אויסער די פּאַרלאַמענט־קרייזן.

צו דער ערעפענונג

פון דער סיים־סעסיע

אַמאָל פלעגען פאַר יעדער סעסיע פון סיים פאָרקומען לאַנגע דיסקוסיעס אין דער פרעסע וועגן די פערשידענע פראַגען און פראָבלעמען, וועלכע דער סיים האָט געהאַט צו לעזען, היינט איז שטיל דערמיט, פונקט ווי עס וואָלטן קיין שום פּראָבלעמען גאָרנישט עקזיסטירט, אָדער פונקט ווי מען וואָלט פון סיים גאָרנישט ערוואַרט.

די דעפּוטאַטן און סענאַטאָרן, וועלכע קומען זיך היינט צונויף אויף דער סעסיע פון פּאַרלאַמענט, וועלן דאָך ביי זיך געפינען אַ היבשן באַנד פון געדרוקטן פּאַפּיר פול מיט ציפערן און מיט רעגירונגס־רעכנונגען, און איבער די דאָזיגע רעכענונגען וועלן זיי האָבן די געלעגנהייט צו דיסקוטירן און זיך ברעכן די מוחות אין פאַרלויף פון עטליכע חדשים פון דער בודזשעט־סעסיע. די דעפּוטאַטן וועלן קענען אַרויסטרעטן מיט זייערע אָנקלאַגעס, מיט די פּאָסטולאַטן, וועלכע זיי פאָרטרעטן, זיי וועלן קענען קריטיקירן און רעדן וועגן דעם ווי אַזוי מען דאַרף רעגירן מיט דער מלוכה, ווי אַזוי מען דאַרף בעקעמפן דעם קריזיס און בכלל וואָס מען דאַרף טון, כדי אין דעם לאַנד זאָלן אַלע זיין גליקליך....

דאָס וועט זיין די איינציגע געלעגנהייט, ווען די באַזונדערע גרופּירונגען און פּאַרלאַמענטאַריער וועלן קענען באַווייזן, צי זיי זענען עפּעס ווערט. ווייל אַפילו אין די בעסטע צייטן פון פּאַרלאַמענטאַריזם האָבן די באַזונדערע דעפּוטאַטן אַ גאַנץ באַגרענעצט פעלד פון אַרבייט, ספּעציעל די דעפּוטאַטן, וועלכע רעפּרעזענטירן קלענערע גרופּן פון דער באַפעלקערונג און קלענערע אינטערעסן־געמיינשאַפטן. אין דער ערשטער רייע האָבן דאָ אַ זייער באַגרענעצטן געביט פון אַרבייט די יודישע דעפּוטאַטן.

מען דאַרף נישט אונטערשעצן די אַרבייט פון די יודישע דעפּוטאַטן אויסער דעם סיים, זייער אינטערווענצן, זייער שווערע און גאַנץ אָפט אומבאַנגענעמע אַרבייט ביים שיצן די אינטערעסן פון דער יודישער באַפעלקערונג פאַר דער רעגירונג און פאַר די מאַכט־אָרגאַנען. אָבער אויך די דאָזיגע אַרבייט קאָן ווי געהעריג אָפּגעשאַצט ווערן ערשט אין ליכט פון די אַרויסטרעטונגען אין דער בודזשעט־דעבאַטע. אין געוויינלעכן(?) מוז מען דאָך גלייבן דעם דעפּוטאַט אויפ'ן וואָרט, ווען ער נעמט זיך דערציילן וועגן די נסים, וואָס ער האָט אויפגעטון ביי די אינטערווענצן לטובת זיינע וועהלער, ווייל אַז די אַלע אויפטוען קומען דאָך פאָר אין דער שטילקייט פון די אַמטליכע קאַבינעטן און אין דער עפענטליכקייט ווייסט מען ווייניג וואָס דאָרט האָט פּאַסירט.

ערשט די בודזשעט־דעבאַטע גיט די מעגליכקייט צו איבערצייגן יעדן, אַז די דעפּוטאַטן פאַרשטעהען ווירקליך די אינטערעסן פון דעם כלל, וואָס שיקט זיי זיין צוטרוי. פאַר די יודישע דעפּוטאַטן קומט איצט אויך די צייט פון אַ מין עקזאַמען, ווען זיי וועלן דאַרפן באַווייזן פאַר דער באַפעלקערונג, וואָס זיי זענען ווערט. ביים בודזשעט קאָן מען רעדן וועגן אַלצדינג, וועגן נאַציאָנאַלע אינטערעסן און רעליגיע, וועגן שול־וועזן, וועגן קהלות, וועגן נומערוס קלויזוס, קרעדיטן, א. א. וו. אָבער סוף כל סוף האַנדלט זיך ביים באַטראַכטן דעם בודזשעט וועגן פעסטשטעלן די הכנסות און די הוצאות פון דער מלוכה, און דערביי איז די פראַגע פון די שטייערן די דאָמינירנדע אין דער דעבאַטע. און עס וואָלט געווען געוואונשן, ווען כאָטש אין די פראַגען פון די שטייערן אין דעם בעלאַסטן די יודישע באַפעלקערונג פון איין זייט און אין איר זייער אַנטייל אין די מלוכה־אויסגאַבן פון דער צווייטער זייט זאָלן די יודישע דעפּוטאַטן זיך געפינען אויף איין פּלאַטפאָרם.

ווייטערדיג אָבער די איינטיילונג פון די יודישע דעפּוטאַטן אין גרופּן און די שטעלונג פון די באַזונדערע גרופּן צו דער אָדער יענער פראַגע, איז שווער צו האָפן, אַז עס זאָל קומען צו אַזאַ, אויב נישט ממשותדיגע", איז לכל הפחות דעמאָנסטראַטיווער אחדות פון די יודישע פאָרשטעהער אין סיים.

די פּראַגע וועגען אַ בעסערען מאָרגען

דערווייל האַלט מען ביים חורבן

ראָמאַן דמאָווסקי, וועלכער שרייבט אַרטיקלען אין סעריעס, האָט איצט אין זיין לייב־אָרגאַן „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ" אָנגעהויבן אַ סדרה אונטערן פיל צוזאָגענדיגען נאָמען: „לאָמיר טראַכטען וועגען מאָרגען".

נישט איינמאָל האָט דער אידעאָלאָג פון דער „נאַציאָנאַלער דעמאָקראַטיע" (ענדעציע) אויסגעדריקט דעם ריכטיגען געדאַנק, אַז דער איצטיגער פּאָליטישער און עקאָנאָמישער קריזיס איז נישט קיין פאַריבערגייענדיגער. נאָר אַ פּערמאַנענטער. אין אַ פריהערדיגען ציקל האָט שוין דמאָווסקי געהאַט פאַרמשפּט דעם קאַפּיטאַליזם, אָבער די אויספיהרען, צו וועלכע ער איז געקומען האָבען איהם נישט געצוואונגען זיך אָפּצוזאָגען פון דער שאָוויניסטיש־קליינבירגערליכער שיטה פון דער ענדעציע.

אַ סברה, אַז די פּעסימיסטישע אָנשויאונג אויף דער צוקונפט קומט ביים אידעאָלאָג און פיהרער פון דער ענדעציע נישט אַזוי מאהבת מרדכי ווי משנאת המן. די אָפיציעלע עקאָנאָמישע אָנשויאונג ביי היינטיגען טאָג איז — אָפּטימיזם עס פערפליכטעט ביי היינטיגען טאָג דער גלויבען, אַז אַלץ גייט כשורה און אַז דער קריזיס פערמינערט זיך כסדר. און כאָטש ס'איז אונפערשטענדליך, וואוהין עס פיהרט אַרויס די וועלט פון קריזיס דער שאָוויניסטיש נאַציאָנאַליסטישער אידעאַל דאָך איז אַ פאַקט, אַז די שוואַרצזעהער פון דער אָפּאָזיציע זוכען צו פערטונקלען די דאָזיגע ליכטיגע פערספּעקטיווע פון די סאַנאַטאָרישע העלזעהער, מחמת מען קען דאָך נישט חושד זיין, אַז די אָפּאָזיציאָנערען פון דעם קלעריקאַל־קליינבירגערליכען לאַגער זאָלען וועלען און זוכען אַ ראַדיקאַלען אויסוועג פון דעם פערמאַנענטען קריזיס.

וואָסערע אויספיהרען קען מען מאַכען נאָך אַזעלכע כמורנע פעסטשטעלונגען?

„אין אַלע לענדער איז די ערשטע שאלה: ווען וועט נעמען אַ סוף צום קריזיס? ווען וועלען זיך אָנהייבען איבעראַנייעס די געשעפטען?

„ווען די מענשען וואָלטען פערשטאַנען, אַז דער קריזיס וועט זיך ענדיגען דאַן, ווען אַלץ, וואָס דער פאָרטשריט פון לעבען האָט פערמשפּט אויף אומקומען, וועט אונטערגעהן, אַז די געשעפטען וועלען קיינמאָל זיך נישט בענייען אויף די זעלביגע יסודות ווי ביז איצט. אַז ס'איז אומפערמיידליך דער ווירטשאַפטליכער איבערבוי פון דער וועלט, וועלכער האָט זיך שוין אָנגעהויבען און וועלכער גייט שוין פאָראויס, וואָלטען זיי קודם כל געפרעגט: ווי פאַסט מען זיך צו צו די נייע בעדינגונגען?

„דאַן וואָלט מען אַנדערש געקוקט אויף אַלץ, וואָס עס טוט די היינטיגע אָפיציעלע פּאָליטיק, וואָלט מען זיך נישט געלאָזט פערטומלען מיט ליגנערישע בשורות וועגן אָנקומענדיגען סוף פון קריזיס, וואָלט מען זיך שוין אָפּגעוואוינט מיט די האָפנונגען וועגען צוריקקעהר צו די אַמאָליגע גאָלדענע צייטען. דער מענשליכער געדאַנק וואָלט פערשטאַנען, וואָס איז אַן אומפערמיידליך ביז און וואָס ווערט קינסטליך אויפגעהאַלטען און ער וואָלט אויפגעהערט אַלערליי טונקעלע עלעמענטען צו פערלענגערן די ליידען פון היינטיגען מענשען. ער וואָלט דערפאַר אָנגעהויבען צו אַרבייטען איבער דעם, ווי צום לייכטסטען איבערצוטראָגען דאָס אומפערמיידליכע ביז פון היינטיגען טאָג, ווי דאָס דאָזיגע ביז צו פערקירצען, וועלכע יסודות פון מאָרגען לאָזען זיך פאָראויסזעהן און ווי וואָס שנעלער אָנהייבען צו בויען דעם דאָזיגען מאָרגען".

די פראַגע וועגען „בעסערען מאָרגען" איז שוין אַזוי אויסגעדראָשען און אָפּגעשלאָגען, אַז ס'איז נישט קיין וואונדער אויב נאָך אַזעלכע פעסטשטעלונגען וועגען דער נויטיגקייט צו בויען דעם מאָרגען, קען קומען אַן אויספיהר, אַז דער בעסערער מאָרגען בעשטעהט אין דעם, אַז מען זאָל ביי אַלע יודען צונעהמען די בראַנפען־קאָנצעסיעס און יעדען צווייטען אַוועקשיקען אין פּאַלעסטינע. מיר זענען שוין אַזוי געוואוינט צום מאָדערנעם מאַסקאַראַד פון ווערטער, ווען אַ היטלער קומט אין נייע קלייד אָדער שפּאַנדוי מיט די ראַדיקאַלסטע סאָציאַלע לאָזונגען, אַז אונז דאַרפען אַזעלכע רייד נישט איבעראַשען.

אָבער דער פאַקט בלייבט פאַקט, אַז ס'האַלט נאָך איצט ביים ערשטען חורבן.

צוריק צו דער אַלטער יאַפּאַנישער קולטור

די לאָזונג, וואָס בעהערשט איצט יאַפּאַן

אין משך פון צעהנדליגער יאָהרען האָט יאַפּאַן זיך צוגעאייגענט די ערראָבערונגען פון דער אייראָפּעאישער ציוויליזאַציע אויף אַלע מעגליכע געביטן. אומעטום זענען דורכגעפיהרט געוואָרן ווייטגעהענדיגסטע רעפאָרמען, אויפ'ן געביט פון שול־וועזן, פון מיליטער, פון די באַהנען, פון אוויאַציע, און יאַפּאַן איז ווירקליך געוואָרן דאָס מעכטיגסטע לאַנד אין אַזיען.

ביז צו דער צייט פון קריג און די יאָהרען נאָכ'ן קריג האָט יאַפּאַן נישט געהאַט קיין גרונד צו בעדויערען, וואָס זי איז אַוועק אויפ'ן וועג פון אייראָפּעאיזירען זיך. אָבער דער קריזיס פון נאָך דער מלחמה, וואָס האָט אַרומגענומען די גאַנצע וועלט, האָט נישט אויסגעמיטן אויך יאַפּאַן. אין משך פון די לעצטע עטליכע יאָהר האָט זיך די לאַגע אַלץ מעהר פאַרערגערט. דער באָיקאָט פון די יאַפּאַנישע סחורות דורך כינע צוליב דעם ענין מאַנדזשוריען, די הויכע צאָל־באַריערען, מיט וועלכע עס האָבען זיך אַרומגערינגעלט די אַנדערע לענדער און דער גרויסער וואוקס פון דער באַפעלקערונג — דאָס אַלץ האָט געשטעלט יאַפּאַן אין אַ שווערע לאַגע.

אין משך פון די לעצטע זעכציג יאָהר איז די באַפעלקערונג פון יאַפּאַן געשטיגען אויף דאָפּעלט. אויב דער מצב וועט אָנהאַלטען אַזוי אויך ווייטער, וועט יאַפּאַן אין משך פון די נאָהענטסטע 25 יאָהר מוזען זוכען אויסהאַלטונג פאַר נייע צוואַנציג מיליאָן מענשען. דאָס איז איינס פון די פּראָבלעמען, וואָס רופען אַרויס אין יאַפּאַן די גרעסטע בעאונרוהיגונג. יאַפּאַן בעזיצט נישט קיין קאָלאָניעס, וואו מען זאָל קאָנען קאָלאָניזירען די איבעריגע באַפעלקערונג. פון זינט יאַפּאַן האָט אַנעקטירט קאָרעאַ זענען מעהר קאָרעאַנער געקומען קיין יאַפּאַן איידער ס'האָבען זיך יאַפּאַנער בעזעצט אין קאָרעאַ. די קאָלאָניזאַציע פון מאַנדזשוריען שטעהט נאָך אַלץ אונטער אַ פראַגעצייכען. די אָקופּאַציע פון מאַנדזשוריען האָט געדאַרפט פאַרבעסערן די סיטואַציע, ווייל דער ציל פון שאַפען די נייע מלוכה מאַנדזשוקאָ איז געווען צו בעקומען נייע מערק פאַר די יאַפּאַנישע אויסאַרבייטונגען. אָבער דער ענין מאַנדזשוריען איז נאָך ווייט נישט געלעזט ענדגילטיג. נישט בלויז כינע אָנערקענט נישט דעם געשעהענעם פאַקט, נאָר אויך אַ רייה אַנדערע לענדער האַלטען, אַז די זאַך מיט מאַנדזשוריען איז נאָך נישט ערלעדיגט, און אַז די אָקופּאַציע פון מאַנדזשוריען פאַרלעצט זייערע אינטערעסען.

די ליטאָן־קאָמיסיע פון פעלקער־בונד, וועלכע האָט געפאָרשט די געשעהענישען און די לאַגע אויפ'ן ווייטען מזרח, שטעלט פעסט די פאָרמען אין וועלכע עס דאַרף זיך אויסגיסען די רעגולירונג פון קאָנפליקט צווישען כינע און יאַפּאַן. די קאָמיסיע אָנערקענט געוויסע רעכט און אינטערעסען פון יאַפּאַן אין מאַנדזשוריען, אָבער גלייכצייטיג אָנערקענט זי אויך די גרויסע אינטערעסען, וועלכע עס האָט אין מאַנדזשוריען כינע און וואָס דאָס פאַרמינערט באַטייטליך די אינטערעסען פון יאַפּאַן. דער ראַפּאָרט פון ליטאָנ'ען ווייזט אָן, אַז די מאַנדזשורישע רעגירונג איז אַ פיקציע און אַז די באַפעלקערונג, וועלכע איז אין איהר גרעסטער מעהרהייט כינעזיש, איז פיינדליך געשטימט צו דער נייער רעגירונג.

דער באַריכט פון דער ליטאָן־קאָמיסיע איז אין יאַפּאַן אויפגענומען געוואָרן מיט עמפּערונג, מען זעהט אין איהם אַ ווילען פון אייראָפּע זיך אַריינצומישען אין די ענינים, איבער וועלכע עס האָט צו זאָגען אויסשליסליך אַזיע. ווי מיט יאָהרען צוריק האָט דאָס באַוויזען זיך פון אַמעריקאַנישן פלאָט אין די יאַפּאַנישע וואַסערן געגעבען אַ שטויס יאַפּאַן צו דער אייראָפּעיזאַציע, קומט איצט פאָר אַ פּונקט פאַרקעהרטע ערשיינונג: דער פּרוב פון פעלקערבונד זיך אַריינצומישען אין די ענינים פון יאַפּאַן און איהרע בעציהונגען מיט די שכנים אויפ'ן ווייטען מזרח, ווייזט אויס צו געבען אַ שטויס אין אַ גאָר פאַרקעהרטער ריכטונג, דהיינו, איבערצורייסען(?) מיט'ן מערב.

די יאַפּאַנער זאָגען: אויב מיר מישען זיך נישט אַריין אין די ענינים פון אייראָפּע און פון אַמעריקע, זאָלען זיך די אייראָפּעער און די אַמעריקאַנער נישט אַריינמישען אין אונזערע געשעפטען. גלייכצייטיג האָט אַרויסגערוקט דער לאָזונג פון אומקעהרען זיך צו דער אַלטער יאַפּאַנישער קולטור.

—):o:(—

רומענישער קאָנסולאַט אין פּאַריז

זאָגט אָפּ וויזעס אַמעריקאַנער בירגער, וואָס שטאַמען פון בעסאַראַביען

פּ אַ ר י ז, (י.ט.א.) די רומענישע קאָנסולאַט־מאַכט אין פּאַריז זאָגט אָפּ צו ערטיילען אַריינפאָהר־וויזעס קיין רומעניען פאַר אַמעריקאַנער בירגער, געבוירענע אין בעסאַראַביען, וואָס ווילען אין אייראָפּע און שטרעבען בעזוכען זייער אַמאָליגע היימלאַנד.

אַ גרופּע פעראינטערעסירטע אין פּאַריז האָט זיך אויפ'ן טעלעגראַפישען וועג געווענדעט צום יודיש־אַמעריקאַנער קאָנגרעס וועגען אינטערווענירען ביים רומענישען אַמבאַסאַדאָר אין וואַשינגטאָן, אַז עס זאָל זיי נישט געמאַכט ווערען קיין שטערונגען ביים בעקומען די וויזעס קיין רומעניען.

משומד, וואס האט געוואלט ווערען יודישער מלך אין לאנד מדין

די פערצווייפלונג פון די יודישע מאסען און דער גייער „משיח". — די „קאלאניזירונג" פון לאנד מדין. — שוידערליכע געשיכטע פון יודישען עמיגראנט. — דער טראגישער סוף פון דער בלוטיגער אפערע

מיט א יאהר פערציג צוריק, האט די גאנצע יו־דישע וועלט אויפגעציטערט. דערהערענדיג וועגען דער נבלה וואס דער משומד יוסף פרידמאן האט אפגעטון מיט פינף און דרייסיג יודישע משפחות.

דאס איז געווען סוף אכציגער און אנהויב ניינ־ציגער יאהרען, ווען אין רוסלאנד האט נאך געבושעוועט די פאגראם־עפידעמיע, און די יודישע מאסען זענען געווען ווי א צושראקענע סטאדע שעפסען און זיי האבען נישט געוואוסט וואו צו לויפען ראטעווען זייערע לעבענס, אט אין דער ביטערער צייט האבען זיך פערשידענע פינסטערע עלעמענטען געוואלט באנוצען מיט דעם פאלקס־אומגליק פאר זייערע נידערע צוועקען און זענען געקומען צום יודישען פאלק אלס רעטער. און איינער פון אזעלכע רעטער איז געווען דער אפענטיריסט און משומד יוסף פרידמאן, וועלכער איז געשטאנען בראש פון א דייטשער געזעלשאפט, וואס איהר ציל איז געווען צו קאלאניזירען אפריקא, דערצו איז נויטיג געווען צו ווערבירען מענשען, וואס זאלען זיך אויך קענען בעגעהן מיט געוועהר, האט דער פרידמאן בעקאנט געמאכט, אז ער וויל העלפען די פאגראמירטע יודען און צו דעם צוועק האט ער אפגעקויפט דאס לאנד מדין און ער וועט דארטען גרינדען א יודישע מלוכה. ער האט געקויפט אין גלאזגא א דאמפער און איהם א נאמען געגעבען „ישראל" און אויף זיין פאהן איז געווען א גרויסער מגן דוד. כדי צו געווינען נאך מעהר צוטרוי, האט ער ארויפגענומען אויף דער שיף צוויי שוחטים, וואס זאלען אכטונג געבען אויף כשרות.

די שיף „ישראל" איז אין מיטען חודש נאר־וועמבער אפגעפאהרען פון אלעקסאנדריער האפען מיט פינף און דרייסיג עמיגראנטען. זייערע משפחות האט ער איבערגעלאזט אין אלעקסאנדריען.. ביז די עמיגראנטען וועלען זיך איינארדנען אין דעם לאנד מדין. ווען די עמיגראנטען זענען אנגעקומען אין מדין, האט מען אויפגעשטעלט לאגערען און מען האט זיי גענומען מושטירען און לערנען מיליטער־חכמות פון פריהמארגען ביז שפעט אין אווענד, אזוי זענען אוועק גאנצע צוויי חדשים, און ווער ווייסט ווי לאנג עס וואלט זיך נאך אזוי געצויגען, ווען נישט דער שרעקליכער מארד, וואס האט אויפגערודערט אלע עמיגראנטען.

איין עמיגראנט פון אדעס, מיט'ן נאמען ראזא־נאווסקי, צוואנציג יאהר אלט, איז פון דער שווערער ארבייט צו מושטירען זיך און בערענדיגען היץ פערשמאכט געווארען און געפאלען. דער דייטשער אפיציר פאן־טיל האט אויף איהם זיך אנגעבייזערט און בעפוילען זיך שטעלען ווייטער מושטירען צוזא־מען מיט די איבעריגע, ראזאנאווסקי האט איהם גע־ענטפערט, אז ער איז קראנק און קען נישט פארזע־צען די איבונגען. אין דעם אויגענבליק איז מיט גרויס כעס צוגעלאפען צום אומגליקליכען דער גענעראל בא־ראן פאן זעבאך און האט איהם גענומען מערדערליך שלאגען מיט א בייטש באכדעם האט מען איהם אויס־געטון די מיליטער־אוניפארם און איהם ארויסגעטרי־בען א האלב־באקעטען פון לאגער, צוויי טעג און צוויי נעכט האט דער אומגליקליכער געבלאנדזשעט אין מדבר, ביז ער איז אהן כוחות געפאלען. אנ'א־ראבער האט איהם געפינען, ליגענדיג פערשמאכט האט ער איהם ארויפגעלייגט אויף זיין קעמעל און איהם צוריקגעבראכט אין לאגער. דער אומגליקלי־כער איז געפאלען דעם גענעראל צו די פיס און האט איהם געבעטען, ער זאל אויף איהם רחמנות האבען און נישט ארויסטרייבען פון לאגער. אבער דער גע־נעראל האט דערפון נישט געוואלט הערען. און ער האט פונדאסניי געלאזט ארויסטרייבען פון לאגער דעם יונגערמאן, און ער, צוזאמען מיט'ן לייטענאנט און מיט'ן משומד זענען אוועק צוזאמען מיט דעם א־רויסגעטריבענעם, אלע עמיגראנטען האבען צוגע־זעהען די מערדערליכע בעהאנדלונג פון זייער חבר, אבער זיי האבען איהם גארנישט געקענט העלפען, זיי האבען נישט געוואוסט וואס איז געווארען מיט איהם אין דער וויסטעניש. אבער דא איז איינער פון זיינע בעגלייטער צוריקגעקומען אין לאגער, גענומען זיך האק און איז צוריק אוועקגעגאנגען הינטער'ן בארג. מיט א האלבע שעה שפעטער זענען צוריקגעקומען אלע דריי אין א לוסטיגער שטימונג. און דער אפיציר האט זיין שווערד אפגעווישט פון בלוט. די עמיגראנ־טען האבען נישט געוואגט צו פרעגען, וואו איז גע־בליבען ראזאנאווסקי אין א ווײַלע ארום האט פריד־מאן אליין צוגערופען אלע עמיגראנטען און געזאגט:

— איך פאדער פון אייך, אז איהר זאלט גע־הארכען יעדען בעפעהל, און האלטען א שטרענגע דיסציפלין, איך גיב אייך צייט ביז מארגען מיר צו געבען א תשובה.

די אומגליקליכע עמיגראנטען וועלכע האבען זיך געמאטערט וועגען דעם טראגישען טויט פון ראזא־נאווסקי'ן זענען די גאנצע נאכט געזעסען און גע־וויינט, צום סוף האבען אלע בעשלאסען זיך צו בע־פרייען פון פרידמאנען, און זאל זיין וואס עס וועט זיין.

אויף מארגען פריה האט מען זיי גערופען, און זיי האבען געפונען פרידמאנען אנגעטון אין א גענע־ראלסקי אוניפארם און מיט א קרוין אויפ'ן קאפ, די גאנצע ברוסט איז איהם געווען בעהאנגען מיט מע־דאלען, אין דער לינקער האנט האט ער געהאלטען א שווערד, און אין דער רעכטער א רעוואלווער. ער האט זיי דערקלערט, אז ער איז איצט דער הערשער פון מדין און ער פאדערט פון זיינע אונטערטאנען א קלארע תשובה.

איינער פון די עמיגראנטען האט זיך אנגענומען מיט מוט און גענומען רעדען: — עס זענען שוין אוועק — האט ער געזאגט — מעהרערע חדשים און אנשטאט דער פערשפראכענער לאנד מיט דער ווירט־שאפט, לערנט מען אונז גאר גאנצע טעג גאר מיליטער־איבונגען ביי דער שווערער ארבייט בעקומען מיר צו עסען א גאנצען טאג גאר צוויי טרוקענע שטיק גאלעטען און אונזערע פאמיליעס וואלגערען זיך אין סועץ אהן וועלכע שטיצע, און אזוי ווי מיר האבען זיך איבערצייגט אז דורך מושטירען קען מען קיין קאלאניע נישט גרינדען, בעטען מיר מען זאל אונז צוריקשיקען צו אונזערע פאמיליעס.

ער האט נאך נישט בעוויזען צו ענדיגען ווי פרידמאנס לייט זענען בעפאלען די יודען, מען האט פון זיי ארונטערגעצויגען די אוניפארמעס. און מיט קללות און קלעפ האט מען זיי פערטריבען פון לאגער.

האלב נאקעט און געשוואלען פון הונגער האבען זיך די אומגליקליכע דערשלעפט ביז סועץ צו זייע־רע פאמיליעס. „קיין מענשליכע פעדער איז נישט אימשטאנד צו שילדערען דאס בילד ווי די עמיגראנ־טען האבען אויסגעזעהען".

אזוי שרייבט דער קארעספאנדענט פון דער צייטונג „איזראעליט" פון יאנואר 1892, און ער שיקט אויך די פאטאגראפיע, וואס ער האט פון די ארעס־טער גענומען.

אברהם מאיר סאיק.

די לאגע פון יודען אין דייטשלאנד, עסטרייך און רומעניען

געעפענט די ווינטער־סעסיע פון ענגלישען ועד־הקהלות — בעריכט פון „דזשאינט פארעין קאמיטע"

לאנדאן, (יט"א). דא איז פארגעקומען די ערשטע זיצונג פון ענגלישען „באארד אוו דעפוטיס" (ועד הקהלות) נאך די זומער־וואקאציעס.

פארשטעלענדיג דעם בעריכט פון „דזשאינט פארעין קאמיטע", האט ה' לעאנארד מאנטעפיארע, דער פרעזידענט פון דער „אנגלא דזשואיש אסא־סיישן, ערקלערט צו, אנד.:

פאר די דריי חדשים זייט דער לעצטער זיצונג פון ועד הקהלות אין יולי ה.י. האט זיך די לאגע פון די יודען אין אויסלאנד נישט געענדערט. א שנוי איז פארגעקומען בלויז אין איין וויכטיגער הינזיכט, און נעמליך, אויף וויפיל אין דייטשלאנד דארפען קו־מענדיגע וואך פארקומען נייע וואהלען צום רייכסטאג בעת מיר האבען זיך פערזאמעלט אין יולי, האט אויסגעזעהען צו זיין וואהרשיינליך, אז די נאציאנאל סאציאליסטען וועלען אין די רייכסטאג־וואהלען (פון 31־טען יולי) בעקומען א שטימען־מעהרהייט פון 51 פראצ. היינט אבער ווערט ערווארט, אז זיי וועלען ליידען זעהר בעדייטענדע פערלוסטען, איך האב אין דער היינטיגער פרעסע געפינען א בעריכט א.ט. „דער בין־השמשות פון היטלעריזם". אויף וויפיל דאס וועט זיך ארויסווייזען ריכטיג, איז, פערשטעהט זיך, אוממעגליך פאראויסצוזעהען.

די עקאנאמישע לאגע פון די יודען איז ווי געווען — שלעכט, אין פאליטישער הינזיכט ווייזען זיך אבער סמנים, וואס גיבען גוטע האפענונגען. איינס פון די דאזיגע סמנים איז די ערקלערונג פון נייעם אונגארישען פרעמיער, גענעראל געמבעס, דעם געוו. אנטיסעמיטען־פיהרער, וועלכער האט צו־וויסען געגעבען אז ער האט רעווידירט זיין האל־טונג לגבי יודען און אז ער בעטראכט אלס זיינע ברידער די פאטריאטען צווישען דער יודישער בע־פעלקערונג, פאר און נאך דער מלחמה האבען די יודען געגעבען בעווייזען פון זייער פאטריאטיזם. קיין אונגארישער בעפעלקערונגס־טייל האט אזוי פיל נישט געליטען ווי די יודען. אויב דער אונגארישער פרעמיער וועט געהן א שטיקעל וועג ענטקעגענצו־קומען די יודישע בירגער פון זיין לאנד, וועלען זיי זיכער געהן מעהר ווי א האלבען וועג, כדי איהם ענט־קעגענצוקומען.

עסטרייך, זאגט ווייטער ה' מאנטעפיארע, איז היינט־צו־טאג א שונקעלער פלעק. דאס פערהאל־טען זיך פון די סטודענטען אויף דער ווינער אוני־ווערזיטעט לגבי זייערע יודישע חברים רופט ארויס א געפיהל פון שאנד. עס וועלען זיכער ליידען א דורכפאל די פרובען צו וועקען אין אויסלאנד סימפאטיע פאר עסטרייך, אויב עס זאלען זיך איר־בעהוירען אינצידענטען ווי די, וואס זענען פארגעקו־מען אין ווין.

אין רומעניען איז אונטער דער פרעמיערשאפט פון ד"ר מאניו געקומען צו דער מאכט א נייע רע־גירונג, די דריטע זייט דעם יארגא־דוקו'שים. דער פאקט, וואס ה' טיטולעסקו, א קענער פון מינדער־הייטען־פראגען, איז בערופען געווארען אויפען אמט פון אויסערן־מיניסטער, גיט האפענונגען, אז די מינ־דערהייטען־פראבלעמען וועלען אין רומעניען להבא בעהאנדעלט ווערען מיט סימפאטיע.

דער בעריכט־אפגעבער גיט איבער וועגען א געשפרעך, וואס דער פארזיצער פון „דזשאינט פארעין קאמיטע" האט געהאט מיט'ן ראט פון דער רומע־נישער געזאנדשאפט אין לאנדאן, ה' סיאטארי. דער לעצטער האט פערזיכערט, אז זיין רעגירונג האט דעם ערנסטען וואונש צוזאמענצוארבייטען מיט פאר־עין־קאמיטעט אין געביט פון לעזען די שוועריגקייטען פון יודישען פראבלעם אין רומעניען. ה' סיאטארי האט מיטגעטיילט וועגען דער כוונה פון זיין רעגירונג איינצופיהרען א נייעם נאציאנאליטעטען־געזעץ און מיט דער גאנצער ענטשלאסענקייט צו אונטערדריקען די אנטיסעמיטישע אגיטאציע. אויף זיין וואונש האט דער קאמיטעט איהם איבערגעגעבען א מעמאריאל אויף פארצושטעלען איהם דער רומענישער רעגירונג אין מעמאריאל איז פארגעשטעלט דער שטאנדפונקט פון קאמיטעט אין דער רומענישער נאציאנאליטעטען־פראגע. לעצטענס איז אין דער רומענישער קאמער אנגענומען געווארען א געזעץ, וואס פערלענגערט ביז'ן 1־טען סעפטעמבער 1933 דעם טערמין אנצו־געבען בירגערשאפטס־אפליקאציעס. דאס דאזיגע גע־זעץ בעריקזיכטיגט אבער נישט דעם שווערען מצב פון די שטאטסלאזע.

לעצטענס איז אין שפאניען און איטאליען ארויסגעגעבען געווארען דער בעקאנטער פאלסיפי־קאט די „פראטאקאלען פון די זקני ציון". דער קא־מיטעט האט דעריבער צושיקט צו פראמינענטע יחידים אין בייד'ע לענדער א בראשור פון פערשטא־בענעם לוסיען וואלף און אנ'אויסגאבע פון „טיימס" אין וועלכע עס ווערען דעמאסקירט די פאלסיפיקא־ציעס פון יענעם אנטיסעמיטישען מאכווערק. דער קאמיטעט האט זיך פערשטענדיגט מיט דער י. ק. א, וועגען איבערזעצען לוסיען וואלפ'ס בראשור אין שפאניש.

די ארבייטערשאפט (פון מיין רייזע אין ארץ־ישראל)

— פון — דוד פינסקי

בענש, מיין הארץ, די ארבייטערשאפט, די ארגאניזירטע יודישע ארבייטערשאפט פון ארץ־ישראל, די מוטיגע טרעגער פון דער וואונדער־אויפטועענדיגער ארבייטער־אידעע. זי איז דער אויפ־קום, זי איז דער אויפבוי, זי איז די אויפלעבונג, פון אלע שאפענדיגע כוחות אין לאנד איז זי די שאפענדיגסטע, פון אלע פרוכטבארע אידעען איז איהר ארבייטס־אידעע די פרוכטבארסטע.

ארץ־ישראל איז איבערגעגאסען מיט זון, אבער איהר ליכט און ווארימקייט קומט פון דער יודישער ארבייטערשאפט און פון איהר טרייבענדיגער קראפט, דער ארבייטס־אידעע. זי איז בעפרוכטע־רונג, זי איז דער קוואל פון ענערגיע. פון איהר שטאמט וואוקס און בליהונג. זי איז איינוואורצלונג און פעסטער פונדאמענט. זי איז קאמף און זיג, איהר וועג אליין איז די גרויסע צוקונפט.

געוויינען דעם יודישען מענש פאר ארבייט, מאכען פון איהם א פראדוקטיווען ארבייטער! דורות האט מען עס גערעדט, אין פערשידענע לענדער. פוסטע רייד. וואו מען איז אריבער צו מעשים. האבען זיך די מעשים נישט איינגעגעבען.

ארבייטען — צוליב וואס? אויב נאר צוליב פרנסה, צוליב א לעבען־מאכען, זוכט יעדערער זיין אייגענעם וועג, ווען עס איז נישטא קיין אנדער אויסוועג, ווערט מען א שניידער. בעוויזט זיך אויפן האריזאנט אנ'אנדער וועג, ווערט מען אויס שניי־דער. ארבייט אלס וועלט־אנשויאונג, ארבייט אלס כלל־אויפטו, ארבייט אלס צוקונפט פון דער מענש־הייט, ארבייט אלס לעזונג פון דער אומגעלומפער־טער, דריקענדיגער יודען־פראגע — דאס האט זיך נישט אנגענומען.

אין ארץ־ישראל איז עס געווארען דערגרייכונג.

ארבייט איז געווארען העכסטע שטרעבונג, אי־דעאל, ליבע, געזאנג, באלעבאטישע קינדער, דיפ־לאם־מענשען, ביכער־מענשען, יונגע און עלטערע, מענער און פרויען, האבען זיך גענומען צו ארבייט, צו אלע ארבייטען. אויך די שווערסטע, אונאנגע־נעהמסטע, מאטערנדיגסטע.

און וואס פאר אנ'ארבייטער! פון די בעסטע און פעהיגסטע אין לאנד. ביכער־מענשען, וואס האבען קיינמאל קיין האמער נישט געהאלטען אין האנד, האבען אויפגעבויט רוטענבערג'ס עלעקטרישע קראפט־סטאנציע. ביכער־מענשען זענען די בוער און ארבייטער פון נאוואמייסקיס פאטאש־פאבריק ביי דעם ים־המלח.

אנ'אלטע געשיכטע. דער יודישער ארבייטס־געבער וויל נישט געבען קיין ארבייט דעם יודישען ארבייטער. ער איז איהם צו טייער, צו אויפגע־קלערט. צו רעוואלוציאנער. ער האט אויף איהם אויך רחמנות. ווי קען ער געבען אנ'איידלען מענ־שען א שווערע און שמוציגע ארבייט!

אויך די אידעע פון ווידער אויפלעבונג פון פאלק און לאנד אין ארץ־ישראל האט נישט גע־האלפען. זי איז גאר שנעל פערגעסען געווארען. אויך זיי, וואס זענען אוועק אין ארץ־ישראל מיט דעם רוף „בית יעקב לכו ונלכה" און זענען געווארען פאלקס־העלדען, בילויצעס, אויך זיי האבען פערגעס־סען די גרונט־אידעע, אז עס וועט נישט זיין קיין ווידער־אויפלעבונג אהן יודישער ארבייט. זייערע פעל־דער זענען נישט בעגאסען געווארען מיט יודישען שוויס, זייערע אקער־אייזענס זענען נישט געפיהרט געווארען פון יודישע הענד, זייערע פרוכטען זע־נען נישט אראפגענומען געווארען מיט יודישען געזאנג, אין זייערע ארבייטען האבען יודישע קינדער, וואס האבען געזוכט צו ווערען יודישע ארבייטער, קיין חלק נישט געהאט.

די יודישע ארבייטער האבען געמוזט צוויי־גען די יודישע ארבייטסגעבער צו געבען זיי ארבייט.

ביין, זיי האבען געקעמפט פאר דעם פרינציפ. יודישע ארבייט פאר דעם יודישען מענשען. אלע ארבייטען, וואס דארפען געטון ווערען פאר יודען, אויב ארץ־ישראל זאל ווערען די היים פון יודי־שען פאלק, מוזען מיר וועלען און בעשטרעבען א גרויסע אימיגראציע, מוזען מיר האבען ארבייט פאר נייע אימיגראנטען, ווייל דאס יודישע פאלק אין ארץ־ישראל זאל אויפגעבויט ווערען אויף די יסודות פון ארבייט.

ארבייטען, ארבייטען, מאכען פון די יודען אנ'ארבייטס־פאלק, ברענגען איהם די אמת'ע גאולה. אין פאבריקען און ווארשטאטען, אין אלע אינדוס־טריעס, ביי אלע מלאכות, אלטע און נייע. אבער אויך צוריק צו דער באדען! צו דער ערד, צו ערד־אר־בייט, פון שטאט אין דארף אריין.

דאך, דער אידעאל איז נישט בלויז ארבייט, נאר בעפרייטע ארבייט. די יודישע ארבייטער אין ארץ־ישראל שטרעבען ווייטער, ווילען מעהר. זייער אידעאל איז דער סאציאליזם. אפשאפונג פון פריי־וואטען אייגענטום, א נייע סאציאלע ארדענונג, נייע בעציהונגען פון מענש צו מענש.

זיי האבען געארבייט אין די פאבריקען און אין די קאלאניעס אלס א קבוצה, אלס קאלעקטיוו און האבען זיך אנגעהויבען צו בעזעצען אויף דער ערד אין קבוצות, אין קאלעקטיווען. אלץ איז אלעמענס, אלע ארבייטען פאר אלעמען און אלע זענען גלייך. אין מיטען פון אונזער אונטערגעהענדיגער ציוויליזאציע — פאראפאסטענס פון דער צוקונפטס־וועלט.

ארבייטען שווער די יודישע ארבייטער אין זיי־ערע קבוצות און מושבים, ענטוויקלען אין נויט און ארימקייט א פארם־ווירטשאפט פון פרוכטע פון בוימער און תבואות פון פעלד, פון היגער און אייער פון מילך און האניג, ארבייטער־קאאפעראטיווען אין די שטעט נעהמען ביי זיי די פראדוקטען, בעארבעי־טען זיי און ברענגען זיי צו די געברויכער, און דאס גאנצע לאנד געניסט און ווייסט די דערגרייכונגען פון די יודישע ארבייטער.

זיי זענען א מינדערהייט אין לאנד, פארלויפיג א מינדערהייט, אבער זייער איינפלוס אין אלע ווינ־קלען פון לעבען ווער קען אפשאצען, זיי לעבען זייער אידעע, און דאס גיט זיי גאנצקייט, גיט זיי קראפט, דאס מאכט זיי פאר דעם לעבענס־גייסט פון לאנד.

זיי זענען דער לעבענס־גייסט, זיי זענען אויך די טרעגער פון קולטור. די שווערע ארבייטען האבען זיי נישט פערגראבט און פערווילדערט. דאס בוך איז נישט פערנאכלעסיגט געווארען, זיי זענען קיינמאל נישט מיד געווען, זיי זאלען זיך אפזאגען פון א גייס־טיגען גענוס, דאס גייסטיגע ווארט איז זייער אפ־פרישונג אין דער גרעסטער מידקייט.

א יודישער פאסטוך אויפ'ן בארג גלבוע פיטערט זיינע שאף און לייענט א דייטש בוך איבער דער פילאזאפיע פון שאפענהויער. דער הויכער ענגלישער בעאמטער, וואס האט דאס דערזעהן, איז שטארק אויפ־גערעגט געווארען. ער האט שטענדיג געוואוסט. ווי מען רעדט צו א פאסטוך, אבער ער האט קיינמאל נישט געוואוסט ווי צו רעדען מיט א פאסטוך, וואס שטודירט שאפענהויער'ן. ער האט אפילו נישט גע־וואוסט, ווי צו שטעהן פאר איהם טאקע, ווי בע־נעהמט מען זיך צו עפעס צו א מענשען, וואס שטו־דירט שאפענהויער און ווערט א פאסטוך, ווייל אזוי פאדערט זיין וועלט־אנשויאונג? א, אזעלכע טארען נישט ארייגעלאזען ווערען אין לאנד.

בענש, בענש, מיין הארץ, די יודישע ארבייטערשאפט פון ארץ־ישראל

קלאנג־קינא־טעאטער
ZACHĘTA
26 זגערזשער 26
היינט און פאלג. טעג!
גרויסער קלאנג־מייסטערווערק!
גרעסטער פוילישער 100% קלאנג־פילם
אהן־נאמענטליכע העלדען
אין די הויפטראלען: Adam Brodzisz
Marja Bogda, Z. Pogorzelska
נעכסטער פראגראם:
„געברידער קאראמאזאוו"
אנהויב פון די מעאנסען טעגליך 4 נאכמיטאג
שבת און זונטאג 12 א זייגער בייטאג.

רעכט און לעבן

יורידישע בײלאַגע
פון „נײעם פאָלקסבלאַט"

אויף וועלכע מיליטער-פערברעכענס איז חל די אמנעסטיע?

(וויכטיגע אויפקלערונגען וועגן אייניגע נישט קלאָרע בעשטימונגען פון לעצטען אמנעסטיע-דעקרעט)

לויט דער אויסטײטשונג פון פונקט A, טייל 4 אַרטיקעל 6 פון דער לעצטער אַמנעסטיע-פעראָרדנונג דורך דער טאָג-פּרעסע קומט אויס, אַז אויפ'ן סמך פון דער דערמאָנטער בעשטימונג זענען אַלע דעזערטירען פרײ פון יעדער שטראָף, אויב זײ וועלען זיך געפינען אין רשות פון דער בערופענער מאַכט אַמשפּעטסטען ביז'ן 26 נאָוועמבער 1932.

די דאָזיגע אינטערפּרעטאַציע שטימט נישט מיט דער פאַקטישער רעכטליכער סיטואַציע. די מיספערשטענדניש נעמט זיך אַ פּנים דערפון, וואָס מען מישט אויס צוויי פערשידענע בעגריפען: דעזערציע און אויסמײדען מיליטער-דינסט.

אמת דעזערציע הייסט אייגענטליך אויך אויסמײדען מיליטער-דינסט, אָבער דאָס איז שוין אַ ווייטערדיגער עטאַפּ אויף דער ליניע פון בעגיין דעם פערברעך, די גרעניץ, וואו ס'ענדיגט זיך דאָס איינפאַכע אויסמײדען מיליטער-דינסט און ס'הויבט זיך אָן דעזערציע, איז דער מאָמענט, ווען דער מיליטער-פליכטיגער איז קוואַליפיצירט געוואָרען דורך דער פאָבאָר-קאָמיסיע.

אַ דעזערטיר איז אַלזאָ אַזאַ מיליטער פליכטיגער פּערזאָן, וועלכער מײדט אויס מיליטער-דינסט נאָכדעם, ווי ר'איז דערצו אַנערקענט געוואָרען פאַר פּעהיג דורך דער בערופענער פּאָבאָר קאָמיסיע אלס אײנס, צי ר'האָט זיך שוין געפונען אין אַקטיווען דינסט אָדער ר'איז נאָך נישט גערופען געוואָרען.

אַזאַ איינער ווידער, וואָס מײדט אויס מיליטער-דינסט, נישט צושטעלענדיג זיך צו דער בערופענער פּאָבאָר-קאָמיסיע, בעגייט נישט און קאָן נישט בעגיין קיין דעזערציע, אין אַזאַ פאַל קאָן זיין אַ רייד וועגען איינפאַכען אויסמײדען מיליטער-דינסט.

וואָס שייך דער גילטיגקייט פון דער איצטיגער אַמנעסטיע, איז זי אָהן צווייפעל חל אויף די יעניגע מיליטער-פליכטיגע, וועלכע האָבען זיך נישט געשטעלט צו דער פּאָבאָר-קאָמיסיע און מײדען אַזוי אַרום אויס מיליטערדינסט, געפינענדיג זיך אין משך פון דער גאַנצער צייט אויפ'ן שטח פון דער מלוכה, זי קאָן אפילו אויך חל זיין אויף די יעניגע פון דער נאָר וואָס דערמאָנטע קאַטעגאָריע פּערזאָנען, וועלכע זענען פאַר דער פּאָבאָר-קאָמיסיע, בכדי אויסצומײדען מיליטערדינסט אַנטלאָפען קיין אויסלאַנד אָדער פערבליבען אין אויסלאַנד, אויב זיי געבען זיך איבער אין רשות פון דער בערופענער מאַכט (מיליטערישער רעפּעראַט ביי דער געהעריגער סטאַראָסטווא) אין משך פון 1 חודש ד. ה. ביז'ן 26 נאָוועמבער 1932.

ס'ענטשטייט אָבער אַ האַרבע פראַגע, צי די ווירקונג פון דער פערעפענטליכטער אַמנעסטיע איז אויך חל אויף דעזערטירען ד. ה. אויף אַזעלכע פּערזאָנען, וועלכע האָבען אויסגעמיטען מיליטער דינסט, געפינענדיג זיך שוין אין אַקטיווען דינסט אָדער אַלענפאַלס נאָכדעם, ווי זיי זענען קוואַליפירט געוואָרען דורך דער בערופענער פּאָבאָר-קאָמיסיע. לויט אונזער מיינונג איז די אַמנעסטיע אויף דעזערטירען נישט חל, ווייל דעזערציע איז אַ ריין מיליטערישער און נישט קיין אַלגעמיין שטראָפליכער פערברעך, ווי ס'איז למשל דאָס איינפאַכע אויסמײדען מיליטערדינסט (פאַר דער פּאָבאָר-קאָמיסיע) און אויף מיליטערישע פערברעכענס איז דאָך די אַמנעסטיע נישט חל.

איבעריגענס זאָלען מיר אָננעמען, אַז אונטערן טערמין „אויסמײדען מיליטער דינסט" פאַלט אויך אַרונטער דעזערציע, הייסט דאָך דאָס אויך נאָך נישט, ווי פיל מיינען, אַז אויפ'ן סמך פון דער אַמנעסטיע ווערען אַלע דעזערטירען אַבסאָלוט פריי פון יעדער שטראָף נײן! זיי פונקט ווי אַלע איבעריגע פערברעכער ווערען פונדעסטוועגען צוגעצויגען צו געריכטליכער פעראַנטוואָרטליכקייט, אַ פּראָצעס מוז איינבעדינגט פאָרקומען, די פראַגע וועגען יאָ אָדער נישט אָנווענדען די אַמנעסטיע קאָן שטעהן פאַר'ן געריכט ערשט נאָכ'ן אַרויס-טראָגען דעם פּסק-דין.

אַזוי ווי די מילדעסטע שטראָף פאַר'ן אַנטלויפען פון אַקטיווען דינסט בעטרעפט איבער 1 יאָהר, ממילא קאָן אפילו אין בעסטען פאַל די אַמנעסטיע לגבי די דאָזיגע בעשולדיגטע נישט האָבען קיין אָנווענדונג.

דעסגלייכען דאַרף אויך בעמערקט ווערען, אַז די אַמנעסטיע בעפרייט נישט פון מיליטער-דינסט און גיט דעסגלייכען אויך נישט צוריק די בירגערשאַפט די יעניגע, ביי וועלכע זי איז צוגענומען געוואָרען אין שייכות מיט'ן אויסמײדען מיליטער-דינסט.

צום סוף איז נאָך כדאי אָנצווייזען אויף דעם כאַראַקטעריסטישען פּרט, אַז די אַמנעסטיע איז נישט חל אויף אַזעלכע איבערטרעטונגען, ווי זיך נישט שטעלען צו דער פּאָבאָר-קאָמיסיע אין בעשטימטען טערמין (אָהן כוונה אויסצומײדען מיליטער-דינסט) און צו שעדיגען דעם מיליטערישען דאָקומענט.

י. אינפעלד.

וויכטיגע ענטשיידונגען פון לאָדזער געריכטע

אַז מ'האָט זיך נישט פעראייניגט, קאָן מען נישט מאָנען קיין אַרבייטסלוין

דאָס הויז אויף שענקעוויטש 91 געהער צו עטליכע שותפים מיט אַ צייט צוריק האָבען צוויי פון זיי, וועלכע בעזיצען אַגב די גרעסטע חלקים, געדינגען אַ מייסטער צורעכטצומאַכען די פּלומפּען אויפ'ן הויף און מיט איהם דורכגעקומען בנוגע פּרייז.

ווען די אַרבייט איז געוואָרען געענדיגט, האָבען די דערמאָנטע צוויי שותפים בעצאָהלט דעם פּלומפּען-מייסטער זייער חלק און נאָך די רעשט איהם געשיקט צום דריטען שותף. דער דאָזיגער שותף האָט זיך אָבער קאַטעגאָריש ענטזאָגט צו בעצאָהלען, טענה'דיג, אַז ער האָט איהם נישט געדינגען און האָט זיך מיט איהם נישט פעראָראַגען.

דער פּלומפּען-מאַכער האָט דעם בעל-חוב איינגעקלאָגט אין געריכט. דאָס שטעטישע געריכט האָט די געפאָדערטע סומע צוגעמשפּט.

דער איינגעקלאָגטער האָט געגען פּסק דין אַפּעלירט.

דאָס קרייז-געריכט האָט זיך געשטעלט אויפ'ן שטאַנדפּונקט, אַז אויב עמיצער פיהרט אויס אַ געוויסע אַרבייט, נישט פערשטענדיגענדיג זיך מיט'ן אייגענטימער וועגען דעם, האָט שפּעטער נישט קיין רעכט צו מאָהנען פאַר דער אויסגעפיהרטער אַרבייט קיין אַרבייטסלוין.

אויף דעם סמך איז דער פּסק-דין פון דער ערשטער אינסטאַנץ אָפּגעשאַפט געוואָרען און די תביעה פון פּלומפּען-מאַכער אָפּגעוואָרפען געוואָרען.

ווען קען מען בעשטראָפען דעם, וואָס האָט נאָכאַמאָל מאָהנען אַ בעצאָהלטען חוב

דער היגער שניידער מייסטער ב. איז שולדיג געווען דעם קירזשנער פ. פאַר אַ פּראָטעסטירטען וועקסעל 2 הונדערט זל. נאָך לאַנגע מאָהנענישען איז איהם קוים געלונגען פון בעל-חוב אַרויסצוקריגען 150 זלאָטעס.

ווען ס'האָט שוין געהאַלטען ביים דורכפיהרען די ליציטאַציע פון די סעקוועסטירטע חפצים פאַר דער רעשט חוב, האָט ב. געגעבען דעם קירזשנער אַ הונדערטער בלאַנקע וועקסעל אַלס גאַראַנטיע, אַז דער חוב וועט בעצאָהלט ווערען.

אין אַ געוויסער צייט אַרום איז געגאַנגען פ. האָט אויסגעשטעלט דעם וועקסעל און געלאָזט איהם אין קורס. דער וועקסעל איז פּראָטעסטירט געוואָרען און פ. בעקומענדיג אַ קלאַוזול עקזעקוציע איז צוגעטרעטען אויפצומאָהנען פון ב. דעם בעטרעף אויף אַן עקזעקוציע אופן.

דאַמאָל האָט דער בעל-חוב דערלאַנגט אויפ'ן מאָהנער אַן אָנקלאַגע צו דער פּראָקוראַטור, הלמאי ער מאָהנט איהם אַ חוב נאָך אַמאָל און איז דערמיט עובר אויפ'ן אַרטיקעל 611 פונקט 3 פון שטראָף-קאָדעקס.

דער פּראָצעס איז אַנימעלט פאָרגעקומען אין היגען שטעטישען געריכט.

די פערטיידיגונג איז געגאַנגען אין דער ריכטונג, אַז פאַר דאָפּעלטע מאָהנונג קאָן מען נאָר אין דעם פאַל בעשטראָפען, ווען דער חוב ווערט אויפגעמאָהנט אויפ'ן סמך פון זעלבען דאָקומענט און אויך נאָר דאַן, ווען דער חוב איז געוואָרען גענצליך בעצאָהלט ד. ה. אַנולירט.

אַזוי ווי אין דעם פאַל האָט דער אָנגעקלאָגטער פ. אויפגעמאָהנט דעם חוב נישט אויפ'ן סמך פון ערשטען וועקסעל, נאָר פון אַנדערען און אַזוי ווי אפילו דער ערשטער וועקסעל איז אויך נאָך נישט געווען אינגאַנצען קיין בעצאָהלטער, קאָן נישט זיין קיין רייד וועגען אויפמאָהנען אַן אַנולירטען חוב, נאָר אין בעסטען פאַל אַ נישט שולדיגען חוב. ממילא איז שוין נישט פאַרהאַן קיין דאָפּעלטע מאָהנונג און עס קאָן אויך נישט אָנגעוואָנדען ווערען קיין שטראָף-רעפּרעסיע.

דאָס געריכט האָט טאַקע מסכים געווען מיט די דאָזיגע אויספיהרונגען און דעם אָנגעקלאָגטען בעפרייט פון יעדע שטראָף.

א—לד.

ווייטערע כללים וועגען דער נייער עקזעקוציע-פּראָצעדור פאַר פינאַנץ-אָרגאַנען

1 „זאַיענטשעס"

לויט'ן אַרטיקעל 59 פ. 1 מעג מען נאָר דאַן דורכפיהרען אַ סעקוועסטער פון חפצים, אויב זיי געפינען זיך אין בעזיץ פון בעל חוב ד. ה. אין זיין דירה אָדער געשעפטס-לאָקאַל, דער אומשטאַנד, וואָס ס'איז נישט פאַרהאַן קיין אַבסאָלוטער בעווייז, אַז זיי זיינען זיין אייגענטום איז נישט קיין מניעה דורכצופיהרען די „זאַיענטשע".

דאַגעגען טאָר מען נישט דורכפיהרען קיין „זאַיענטשע" פון חפצים, וועלכע געפינען זיך אין לאָקאַל פון אַ דריטער פּערזאָן, מעג אפילו זיין אַ בעגרינדעטער חשד, אַז די זעלבע חפצים געהערען נישט צום בעל הבית פון בעטרעפענדען לאָקאַל, נאָר זיי געהערען דאָס אייגענטום פון געגעבענעם בעל-חוב אין לעצטער פאַל מעג מען דורכפיהרען אַ זאַיענטשע נאָר דאַן, ווען דער אייגענטימער פון לאָקאַל, וואו די קווסטיאָנירטע חפצים געפינען זיך איז דערויף בפירוש מסכים.

בעווענדער דאַרף אויפמערקזאַם געמאַכט ווערען אויפ'ן אַרטיקעל 60, דער ערשטער פונקט פון דעם מאַנדאַט אַרטיקעל פערפליכטעט דעם בעל חוב בעת אַ „זאַיענטשע" צו געבען אויספיהרליכע תשובות דעם עקזעקוטאָר אויף אַלע געשטעלטע שאלות, וועלכע האָבען אַ שייכות צו דער זאַיענטשע. אויב דער בעל-חוב ענטזאָגט זיך בכלל צו ענטפערען אויף די פראַגען פון עקזעקוטאָר אָדער גיט פאַלשע תשובות, איז דער אומשטאַנד סקאַרבאָווע בערעכטיגט אין אַזאַ פאַל אַרויפצולייגען אויף איהם אַ געלט-שטראָף אין דער הויך ביז 5 הונדערט זלאָטעס.

וואָס שייך דעם סדר פון סעקוועסטרירען, דאַרף קודם כל בעגרענעצט ווערען באַרעס געלד, שפּעטער לוקסוס און איבעריגע חפצים, ווי למשל: ווערט זאַכען (ציהרונג), אָבליגאַציעס, אויב ס'האַנדעלט זיך וועגען אַ סעקוועסטער אין דער וואָהנונג, קומט די זאַיענטשע פאַר אין געשעפט, דאַרף דעסגלייכען פריהער בעגרענעצט ווערען געלט, דערנאָך אויסגעפיהרטע וואַרען. סחורות, שפּעטער רויה-שטאָפען, מאַשינען און ערשט דערנאָך אַנדערע חפצים (איינריכטונג).

מיר האָבען אויבען בעמערקט, אַז ס'טאָר נישט דורכגעפיהרט ווערען קיין „זאַיענטשע" אויף חפצים, וועלכע געפינען זיך אין בעזיץ פון אַ דריטען פּערזאָן. דער דאָזיגער פערבאָט האָט אָבער נישט קיין שייכות צו סחורות, וועלכע זענען איבערגעגעבען געוואָרען דורכ'ן בעל-חוב צו עקספּעדירען אין טראַנספּאָרט-אונטערנעהמונגען, אַזאַ „זאַיענטשע" קאָן פאָרקומען נאָר אין דעם פאַל, ווען דער אָנשיקער ... פון אַנגעגעבען אָרט אָדער ... אַרויסגעבען איהם דעם אָפּנעמער נאָכ'ן אָנקומען אויפ'ן בעשטימונגס-אָרט. קוים איז דער באַנאַוש נאָר אַרויסגעגעבען געוואָרען דעם אָפּנעמער טאָר מען איהם שוין נישט סעקוועסטרירען.

בכלל דאַרף אָנגעוויזען ווערען, אַז אַ סעקוועסטער אויף אַ באַגאַזש קאָן מען לייגען בלויז אין אויסנאַהמליכע פעלען, ווען אויף קיין אַנדערען אופן לאָזט זיך דער חוב נישט אויפמאָנען און אויך נאָר דאַן, כל זמן די סחורה געהער נאָך צום בעל חוב.

אַ „זאַיענטשע" הייסט געענדיגט מיט'ן מאָמענט ווען דער פּראָטאָקאָל איז געוואָרען אונטערגעשריבען דורכ'ן עקזעקוטאָר, די אונטערשריפט פון בעל-חוב איז נישט נויטיג. דעם בעל חוב מוז אָבער איבערגעלאָזט ווערען אַן אָפּשריפט פון פּראָטאָקאָל.

אויב דער בעל חוב פערלאַנגט מוז אויף זיין חשבון די אָפּשאַצונג פון די סעקוועסטרירטע זאַכען פאָרקומען דורך אַ זאַך-קענער. די אָפּשאַצונג קומט פאַר אַמשפּעטסטען אין דער לעצטער וואָך פאַר דער ליציטאַציע, אויף דער אָפּשאַצונג מוז גערופען ווערען דער בעל-חוב.

דער עקזעקוטאָר האָט דאָס רעכט איבערצוגעבען די סעקוועסטרירטע חפצים אין פאַל ווען ר'געפינט עס פאַר נויטיג, צו אַ פרעמדען דאָזאָרצע און אפילו די חפצים איבערצופיהרען אויף אַן אַנדער אָרט. אַ פרעמדער דאָזאָרצע קאָן זיך מאָהנען שכירות פאַר זיין טרחה.

אַמעגסטען איז אָבער, וואָס אין פאַל, ווען די סעקוועסטרירטע חפצים ווערען צושעדיגט אָדער פערלוירען בעת זיי ווערען איבערגעפיהרט אָדער געפינען זיך ביים דאָזאָרצע, טראָגט נישט דער אורזשאָנד סקאַרבאָווע דערפאַר קיין שום פעראַנטוואָרטליכקייט.

איב.

דער טריק מיט אויפקויפען פּראָטעסטירטע וועקסלען

ביי יעדען סוחר, וועלכער האָט נאָר געפיהרט מסחרים מיט די קרעסען, פּויזנער געגענד, גאַליציען אָדער אַנדערע ווייטליגענדע קאַנטען פון לאַנד, געפינען זיך גאַנצע פּעק ווערטלאָזע פּראָטעסטען, וועלכע ר'וואָלט גערן געוואָלט פּטר'ן ווערן אַ שיבוש.

אויף אָט דער דאָזיגער גרייטקייט שפּעקולירען איצט טאַקע אַ באַנדע ראַפינירטע קאָמביניאַטאָרען.

זיי קומען צו די בעטרעפענדע סוחרים, פערופען זיך אויף בעקאַנטע, מייסטענס פון דער זעלבער בראַנזשע און שטעלען זיך פאָר פאַר איינוואוינער פון יענע קאַנטען, וועלכע קויפען אויף אָדער נעמען זיך אונטער איינצוקאַסירען פערלאָרענע פּראָטעסטען.

נאָך קורצע אונטערהאַנדלונגען ווערט געשלאָסען צווישען ביידע צדדים אַזאַ אָבמאַך:

פאַר די איינקאַסירטע וועקסלען פערפליכטען זיי זיך צו בעצאָהלען דעם אייגענטימער צו 20 פּראָצענט, די נישט אויפגעמאָנטע צוריקצוגעבען. דאַגעגען, רעדען זיי זיך תמיד אויס, אַז אויב זיי וועלען פון בעל חוב ברענגען אַ פרישען וועקסעל, קומט זיי פאַר דער טרחה 10 פּראָצ.

אין אַ געוויסער צייט אַרום בעווייזען זיי זיך, געבען צוריק דעם גרעסטען טייל גענומענע פּראָטעסטען, אַביסעל אויסגעטוישטע פרישע וועקסלען און רעכנען זיך אָפּ.

דער סוחר איז צופרידען, וואָס אָהן טייערע שפּעזען פאַר ספּעציעל אַרויסגעשיקטע „מאַכערס" איז איהם דאָך געלונגען אַרויסצובעקומען פון די בעלי חובות פאַר די „טויטע" פּראָטעסטען פרישע וועקסלען, וועלכע ער קאָן ווי ס'איז דערווייל לאָזען אין קורס און וועלכע קאָנען דאָך אויך נאָך אַמאָל אפשר טאַקע אויסגעקויפט ווערען.

די פרייד פון אַזאַ סוחר דויערט אָבער נישט לאַנג. אַזוי ווי ס'רוקט נאָר אונטער דער צאָהלונגס טערמין און דער וועקסעל ווערט געוועהנליך פאַרגעשטעלט דעם אויסשטעלער. ווייזט זיך תיכף אַרויס, אַז דער פאָרגעשטעלטער וועקסעל איז געפעלשט.

דער געפעלשטער אויסשטעלער מעלדעט דער דאָרטיגער מאַכט, ס'ווערט אונטערגענומען אַ שטרענגע אויספאָרשונג, וועלכע דערגייט ענדליך ביז צום בעטרעפענדען סוחר און ער ווערט צוגעצויגען צו שטראָפליכער פעראַנטוואָרטליכקייט.

ערשט דאַמאָלט כאַפּט זיך דער סוחר, אַז ר'איז געפאַלען אַ קרבן פון אַ ראַפינירטער באַנדע אַפערייסטען און אַז זייער טריק בעשטייט דערין, וואָס זיי געבען אַרויס דעם אויסשטעלער זיינע פּראָטעסטען פאַר וויפיל ס'לאָזט זיך און דעם אייגענטימער ברענגען זיי געפעלשטע וועקסלען כלומרשט אַלס פרישע, מיט דער 10 פּראָצענטיגער פּראָוויזיע פאַר די געבראַכטע וועקסלען דערקען זיי דעם חוב פאַר די איינקאַסירטע פּראָטעסטען, אַזוי אַרום בלייבט ביי זיי דאָס אויפגעמאָנטע געלד ריינער ריוח, גאַנץ אָפּט בעקומען זיי נאָך צוגעצאָהלט אַ רעשט.

פיל לאָדזער סוחרים זענען שוין אויף אַזאַ אופן געוואָרען בעשווינדעלט און וואָס איז נאָך ערגער אריינגעפּלאָנטערט געוואָרען אין שווערע בעשולדיגונגען אַלס וועקסעל-פעלשער.

אַרגוס.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבן

נייער פאלקסבלאט

דאנערשטאג ד 3 מרחשון תרצ"ג

נאוועמבער

זון-אויפגאנג 6.32
זון-אונטערגאנג 4.15

רעגיסטראציע פון יאהרגאנג 1912

(ד) היינט, דאנערשטאג, דארפן זיך שטעלן אין מיליטער-ביורא (זאוואדזקא 11) צו רעגיסטרא-ציע יונגעלייט פונ'ם יאהרגאנג 1912 און עלטערע, וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון 5 קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען, וואס הויבן זיך אן מיט די אותיות:

A B

און פון 12 קאמיסאריאט:

A B C D E F G H Ch I J

פערד-איבערזיכט

(מ) היינט, 9 פריה דארפן אויפ'ן האלער פלאץ צושטעלן צום איבערזיכט זייערע פערד, די פערד-אינהאבער, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 10-טן פאליציי-קאמיסאריאט און וואס זייערע פא-מיליען-נעמען הויבן זיך אן מיט די אותיות:

פון A ביז J

קארטאפעל פאר ארבייטסלאזע

(ד) דער וואיעוואדישער קאמיטעט צו העל-פן די ארימסטע האט איינגעקויפט גרויסע זאפא-סן קארטאפעל, וואס זענען פערטיילט געווארען צווישן די אפטיילונגען מיט'ן צוועק אדורכצו-פיהרן די דרינגענדע אקציע פאר באזארגן מיט קארטאפעל די ארבייטסלאזע, וועלכע האבן פער-לוירן די רעכט פון שטיצע פון ארבייטסלאזען-פאנד.

די קארטאפעל וועלן פערטיילט ווערן נאר צווישן די ארבייטסלאזע, וועלכע זענען רעגיס טרירט אין די פערטיילונגס-שטעלן.

ביי די רעגיסטרירטע וועט, נאכן אפגעבן די געהעריגע ביטעס אדורכגעפיהרט ווערן קאנ-טראלעס און נאכדעם וועלן זיי בעקומען טאלא-נען פאר וועלכע זיי וועלן בעקומען די קארטא-פעל.

א פאמיליע פון צוויי, אדער דריי פערזאן, וועלן בעקומען צוויי קערץ קארטאפעל; פון 4—5 פערזאן — דריי קערץ פון פון מעהרערע פערזאן פיר קערץ.

ענדערונגען אויף די אנפירענדע אמטען אין די פאליציי-קאמיסאריאטען

(ד) אויף די אנפיהרענדע אמטן אין די פא-ליציי-קאמיסאריאטען, איז לויט'ן בעפעהל פון פא-ליציי-אינספעקטאר ניעדזשעלסקי אדורכגעפיהרט גע-ווארען פאלגענדע ענדערונגען:

אונטער-קאמיסאר בראניסלאוו שיפסקי האט אויפסניי איבערגענומען דעם אנפיהרענדען אמט אין 4. קאמיסאריאט; דער אנפיהרענדער פון 8. קאמיסאריאט, אונטער-קאמיסאר קאזשימיעזש וויש-ניעווסקי, איז בעשטימט געווארען אויפ'ן ארט פון קאמענדאנט פון פוס-רעזערוו. אלס אנפיהרער פון 8. קאמיסאריאט איז בעשטימט געווארען הענריק ראטעריל פון לובלין; אונטער-קאמיסאר סטעפאן ראבסקי איז נאמינירט געווארען אלס אנפיהרער פון 7. קאמיסאריאט. דער אנפיהרער פון זעלבען קא-מיסאריאט פראנציסעק אימירסקי איז נאמינירט גע-ווארען אלס פערטרעטער אין 5. קאמיסאריאט.

וועגן דער טעטיגקייט פון דער צייטוו. קהלה-פערוואלטונג

עפענטליכער ענטפער פון דאזאר מ. ח. רומקאווסקי צום פרעזעס ל. מינצבערג

ה' פרעזעס! ביים ענדיגען די קאדענץ פון דער צייטווייליגער קהלה-פערוואלטונג, האט איהר גע-נעמן פאר נויטיג אפצוגעבן אן עפענטליכען בע-ריכט פאר דער גאנצער יודישער בעפעלקערונג וועגן דער גרויסער טעטיגקייט פון דער קהלה אין פערלויף פון 20 חדשים.

איך האב אויפמערקזאם אדורכגעלייענט דעם דאזיגען בעריכט און ס'ווילט זיך מיר זעהר שטארק אייך געבען א זאכליכען ענטפער און צוזאמען דער-מיט בעווייזן די יודישע קהלה-וועהלער צו לייענען צווישען די שורות פון אייער בעריכט.

קודם כל איז נישט פינקטליך אייער פעסט-שטעלונג, אז אלע בירגערליכע גרופירונגען זענען געווען פערטרעטען אין דער צייטווייליגער פער-וואלטונג, א חוץ דעם בונדישען פארשטעהער האט אויך באלד רעזיגנירט דער ציוניסטישער פאר-שטעהער ה' אורנסאן, איהר האט נאר געלאזען אין „אייער" פערוואלטונג 2 מענשען נישט-אגודיסטען וועלכע זענען געווען בכוח עפעס ביי אייך אויסצו-שטדלען אז [illegible] זייערע אספיראציעס געשטילט געווארען. איהר האט זיך די דאזיגע מענשען צוגעפאסט, כדי אייער הארמאניע זאל נישט געשטערט ווערען.

איהר, ה' פרעזעס, זאגט אויך נישט פאראיכ-טיג ווען איהר זאגט, אז די קהלה איז אונטער דער פיהרונג פון דער צייטווייליגער פערוואלטונג גע-ווארען די רעפרעזענטאנץ פון דער יודישער בע-פעלקערונג, איהר וואלט געווען פינקטליך, ווען איהר וואלט געזאגט, אז זי איז געווארען די רעפרע-זענטאנץ פון דער „אגודה", אבער כדי צו מאכען דעם אנשטעל פון אן אומפארטייאישער אדער איבער-פארטייאישער קהלה-פערוואלטונג, האט איהר איינ-געזעצט די נעשטע וועגן וועלכע איך האב פריער דערמאהנט.

איך וויל נישט קאנטראלירען וויפיל זיצונגען ס'זענען אפגעהאלטען געווארען, דאס איז הוילע צי-פערמעסיגע, ס'איז נישט וויכטיג וויפיל מען איז גע-זעסען, נאר וואס מען איז אויסגעזעסען, וואס האט די יודישע בעפעלקערונג אין לאדז געהאט פון די צעהנדליגער און הונדערטער זיצונגען?

שטעלט „אלמאלע" ביודזשעטען זענען אדורכ-געפיהרט געווארען אין יאהר 1931 און 1932, אהן קהלה-ראט, אהן שום קאנטראל צווישען אייגענע מענשען, אהן מינדעסטען ווידערשטאנד, ס'וואלט אבער פדאי געווען, אז איהר ה' פרעזעס זאלט מאכען א סטאטיסטיק און אויפגעבען וויפיל האבען „אגודה" מענשען ארייננעשטאנען אין די מיליאנען פון די צוויי „אלמאלע" ביודזשעטען?

איך וועל אייך לאזען בעקומען, ווער איהר האלט, אז דער פערדינסט פון דער קהלה-פערוואלטונג איז געווען דאס איבערנעהמען ירושות, וואס אנ-דערע האבען פאר אייך פערשריבען.

אבער גלייכער וואלט געווען ווען מען וואלט איינגאנצען נישט גערירט וועגען דער רעארגאני-זאציע פון דער בית-עולם-אפטיילונג, ווייסען דאך אלע, אז אין דער אפטיילונג איז געזעסען א בעאמ-טער, וועלכער איז געווען קארומפירט דורך און דורך און איהר האט געשווינגען ערשט ווען פויגלען אויפ'ן דאך האבען שוין וועגען דעם אנגעהויבען צו זינגען, האט איהר ערשט אנגעהויבען צו טראכטען וועגען בעזייטיגען איהם. און נאך א זאך, איהר האט איבער-געפיהרט אויף עמעריטור דעם אינטענדענט וועל-כער האט נאך געוואלט ארבייטען, איהר האט איהם אבער בעזייטיגט, כדי פריי-צומאכען אן ארט פאר אייערס א מענשען.

וואס שייך דער כלומרשטער רעארגאניזאציע פון ראבינאט איז ער חוזק אין דער ברייט. אלץ וואס דארט איז געשעהן געווארען איז געווען אדורכ-געפיהרט מיט הויף-פאליטיק, האט מען געמאכט שלום מיט א געוויסער ריכטונג זענען אנגאזשירט געווארען 2 מורה הוראות פון דער ריכטונג, איז פון שלום גארנישט געווארען זענען די מו"ה הוראות בעזייטיגט געווארען, בכלל האט מען נישט געוואלט עטאטיזירען די מורה הוראות, כדי שטענדיג צו האבען א ביחש און דער ראבינאט זאל מוזען נאכגעבען דעם ווילען פון דער קהלה-מעהרהייט. און אויסער-צאהלט האט מען פון דער קאסע פון סאציאלער הילף, וועלכע איז בעשטימט אויף גאנץ אנדערע צוועקען — אויף לינדערען די נויט פון דער יודישער בעפעלקערונג און נאכדעם קומט נאך איהר פרעזעס און בערייהמט זיך וואס די סאציאלע הילפס-קאמיסיע האט אזא גרויסען ביודזשעט.

עטליכע ווערטער איז אויך פדאי צו זאגען וועגען דעם ווי אזוי ס'איז געשאפען געווארען די תלמוד תורה אויף גאפלאנסקא גאס. די קהלה-מעהר-הייט האט געשטראכען אלע סובסידיעס פון די תלמוד תורות וואס זענען געווען צוואנגען איבער-דער גאנצער שטאט און פאר דעם געלד געשאפען די תלמוד תורה. צענדליגער מלמדים האבען פער-לוירען זייער ברויט, איינעם האט מען אזוי לאנג אפגעשלעפט, צוזאגענדיג איהם צו געבען א שטעל, ביז... מ'האט צוגענומען אן אייגענעם. די „תלמוד-תורה" איז געשאפען געווארען אין א לאקאל וואס געהערט צו דער „אגודה" און פאר קהליש געלד האט מען דארט אדורכגעפיהרט דעם רעמאנט.

ווער מעהר ווי איהר, הער פרעזעס און אייערע חברים, האבען ביז איצט נישט דערלאזט איבער-צונעהמען די שחיטה, וואס וואלט געקענט ארא-נעהמען א גרויסע שטייער-לאסט פון דער יודישער בעפעלקערונג, ביז איצט קענט איהר נאך אלץ נישט אדורכקומען וועגען די נייע פרנסות פאר נייע שוחטים, לויט די רעקאמענדאציע פון די פער-שידענע רביים.

איינס פון זייערע פערדינסטען שרייבט זיך אויך צו דער פרעזעס וואס ער האט פראטעסטירט געגען שטאטישען ביודזשעט, וועלכער האט געשטראכען די סובסידיעס פאר די יודישע אינסטיטוציעס, און די קהלה אליין האט אנדערש געטון? די שטאט-פערוואלטונג האבען דאס בלויז נאכגעטון דעם ביי-שפיל פון די קהלה-פערוואלטונג.

אנשטאט אבער סובסידיעס, האט מען זיך אויף היינטיגער שלעכטער צייט ערלויבט ארויסצוגעבען לוקסוס-בילעטען, וועלכע איז געווען א טריבונע פאר'ן פרעזעס אליין, האט מען שוין די בילעטען ארויסגעגעבען פאר געלד פון אלע עטאט-צאהלער, האבען דארט געמוזט בעקומען אן ארט אויך געגנערישע ריכטונגען.

דאס זענען נאר עטליכע בלימלעך פון דעם בארג וואס מ'וואלט געקענט אויסרעכענען.

איך האב איצט שוין די זכיה געהאט צו זיין אויף דער ערשטער פערוואלטונגס-זיצונג אלס דא-זאר און איך האב זיך צוגעהערט צו אייערע רעדע. גשוט ווי א בעל-תשובה האט איהר גערעדט, און א בעל-תשובה מוז מען אכטען, אויב דאס איז נישט פערבונדען מיט צביעות, איך וועל זיך איבערצייגען, אז איהר זענט א בעל-תשובה דעמאלט, ווען איך וועל זעהען אין נייעם ביודזשעט צוזאמען מיט פאר-זיכטע פאר אגודהשע אינסטיטוציעס, אויך פאזיציעס פאר'ן קרן-קימת, קרן-היסוד, פאר חלוצים און אנ-דערע צוועקען פון בנין הארץ, ווען דאס אזוי גע-שעהן, וועל איך פערגעסען אן דעם אלטען און געוויכער אז איך וועל מיט אייך צוזאמענארבייטען אין אלע קהלהשע ארבייטען, לטובת דער יודישער בעפעלקערונג.

פון האנדעלס-געריכט

צוריקגעצויגען דעם אופאדלאשטש פון אברהם קאלסקי

דעם 24-טען יוני ד. י. איז פערעפענטליכט געווארען אן אופאדלאשטש אברהם קאלסקי'ן, וועל-כער איז אויפ'ן פערלאנג פון די קרעדיטארען, איינגעזעצט געווארען אין תפיסה.

דעם 1-טען יולי ד. י. האט קאלסקי איינ-געטראגען אן אפעלאציע, אין וועלכער ער בעט נאכאמאל צו בעטראכטען דעם ענין און אפצוווא-רפען די ערשטע דעציזיע פון געריכט.

אויף דער נעכטיגער זיצונג, האט דאס גע-ריכט מבטל געמאכט די ערשטע דעציזיע און דעם אופאדלאשטש אויפגעהויבען.

* * *

אויף דער נעכטיגער זיצונג, האט דער סינ-דיק פון דער געפאלענער פירמע יוזעק בעסע אפגעגעבען א בעריכט פון זיין טעטיגקייט.

דער בעריכט איז אנגענומען געווארען.

* * *

דער סינדיק פון דער געפאלענער פירמע ה. קרישטאל — מ. מאשענבערג, האט זיך געווענ-דעט צום געריכט מיט א ביטע, איהם צו בעפרייען פון זיין אמט.

דאס געריכט האט די ביטע אפגעווארפען.

* * *

די פירמעס „הופערט" און „אדאלף מייסטער", האט דאס געריכט געגעבען א 2 וואכעדיגען צוגאב-טערמין כדי צו ערלעדיגען די געריכט-פארמאליטעטן.

לאדז זאל מעגען קויפען באנוועל נאר פאר אנ'אויסטויש פון לאדזער סחורות

א נייער רעגירונגס-פראיעקט, וואס איז פונאנדערגעשיקט געווארען צו אלע סוחרים-ארגאניזאציעס — קאנפערענץ אין דער האנדעלסקאמער וועגן פערגרעסערן דעם עקספארט

(ה) לאדז גיט אויס יעדעס יאהר פאר די צוועקען פון איהר אינדוסטריע פיל מיליאנען דא-לארען אויף ביינוועל. דאס געלד געהט דער עיקר קיין אמעריקא, וועלכע שטעלט צו דעם גרעסטען סכום ביינוועל פאר די לאדזער טעקסטיל-פאברי-קען. אמעריקא אליין אבער קויפט אין פוילען זעהר ווייניג סחורות, אזוי אז דאס איז א גרויסער שא-דען פאר דעם פוילישען האנדעלס-בילאנס.

און אט וויל איצט די רעגירונג איינפיהרען דאס נייעס, אז לאדזו זאל נישט טארען קויפען קיין ביינוועל פאר געלד, נאר אויפ'ן וועג פון א אויסטויש, ד. ה. אז ביינוועל זאל געקויפט ווע-רען נאר אין אזעלכע לענדער, וועלכע וועלען פאר דעם פראדוקט נישט נעהמען קיין געלד, נאר אריינ-פיהרען צו זיך פוילישע סחורות פאר דעם זעלבען ווערט.

דער פראיעקט שטיצט זיך אויף די פרינצי-פען פון קאמפענסאציע, וועלכע פיל מלוכות פיה-רען איצט איין אין זייער אויסלענדישען האנדעל.

אויב עס זאל געלונגען דעם פראיעקט צו פערווירקליכען, וועט דאס זיין א גרויסער געווינס פאר דעם פוילישען עקספארט. די פיל מיליאנען דאלארען, וואס מען האט ביז איצט אויסגעגעבען פאר ביינוועל, זענען געווען בלויז א נעגאטיווע ציפער אין האנדעלס-בילאנס; לויט דעם נייעם פרא-יעקט אבער דארפען זיי ברענגען צו א פערשטאר-קונג פון פוילישען עקספארט.

פאר דער לאדזער אינדוסטריע אבער בעדייט דער נייער רעגירונגס-פראיעקט פשוט אן איבער-קעהרעניש. מען וועט זיך מוזען אפזאגען פון די ביז איצטיגע איינקויפס-קוועלען פון ביינוועל; צו-זאמען מיט'ן אימפארט פון ביינוועל וועלען די פאבריקאנטען מוזען עקספארטירען סחורות קיין אויסלאנד. די גאנצע אינדוסטריע וועט מוזען צוועקגעשטעלט ווערען אויף נייע יסודות, וואס ס'וועט קאסטען נישט ווייניג מיה און אנשטרענ-גונג.

די רעגירונג האט פונאנדערגעשיקט צירקו-לארען מיט איהר פראיעקט צו דער פוילישער און יודישער כוחות-ארגאניזאציעס אין לאדז און צום פערבאנד פון די לאדזער טעקסטיל-אינדוסטריעלער.

* * *

(אג) היינט קומט קיין לאדז דער דירעקטאר פון אינדוסטריע-דעפארטאמענט ביים האנדעלס-מיניסטעריום ה' קאנ[illegible]ל ווי אויך דער דירעקטאר פון מלוכה'שען עקספארט-אינסטיטוט אין ווארשא, ה' מאריאן טורסקי. דער וויזיט אין לאדז שטעהט אין צוזאמענהאנג מיט דער מעגליכקייט צו פער-גרעסערן דעם עקספארט פון דער טעקסטיל אינדוסטריע.

וועגען דער דאזיגער פראגע וועט היינט, האלב 7 א זייגער אוונד, אין לאקאל פון דער האנדעלס-קאמער פארקומען א קאנפערענץ מיט דער בעטייליגונג פון פרעזידיום, דירעקציע ווי אויך עקספארט-קאמיסיע פון דער קאמער. א חוץ דעם האבען בעקומען איינלאדונגען אויף דער קאנפערענץ פארשטעהער פון אלע פעראינטע-רעסירטע פערבאנדען און ווירטשאפטליכע פער-איינען.

יודיש קאמעראל-טעאטער
אלעע 1-טער מאי 2.

יודיש דראמ. טעאטער אין פוילן
ווילנער טרופע
אנפירונג: מ. מזאה. יאר XVII

היינט דאנערשטאג, דעם 3-טן נאוועמבער, 9 אוונט צום 23-טן מאל

בונט אין אויסבעסערונגס-הויז

א היינטצייטיקע טעאטער-שטיק אין 3 אקטן

מחבר: פעטער-מארטין לאמפעל. יידיש: מ. מ. רעזשי: יעקב ראטבוים.

דאס טעאטער-שטיק איז געבויט — ביי פרעער דראמאטישער באארבעטונג, אויפן גרונד פון אויטענ-טישע דאקומענטירטע געשעענישן און פאקטן, פארשריבן דורך יינגלעך פון א אויסבעסערונגס-הויז אין דייטשלאנד.

בילעטן צו בעקומען פון 11 ביז 2 בטאג און פון 5 א זייגער נאכמיטאג — אין קאסע פון טעאטער.

אדמיניסטראטיווע אנפירונג: ב. אסס.

גרויסע באלפור-פייערונגען אין לאדז

אין דער ציוניסטישער ארגאניזאציע

צום 15־טען יאהר־טאג פון דער באלפור־דעקלאראציע זענען דינסטאג אוועכד פארגעקומען אין אונזער שטאט 3 גרויסע פערזאמלונגען, איינגעארדענט דורך דער ציוניסטישער ארגאניזאציע.

די ערשטע פייערונג איז פארגעקומען אין לאקאל פון דער ארגאניזאציע אויף שרודמיעסקא 29. צו דער פערזאמלונג איז געקומען א זעהר גרויסער עולם, וועלכער האט איבערפולט אלע זאלען.

אין נאמען פון ציוניסטישען קאמיטעט עפענט די פערזאמלונג ה׳ ש. לעוו. דערויף האלט א לענגערע רעדע ה׳ רעד. י. אונגער.

דער רעפערענט שילדערט אין אנהויב דעם מאמענט נאכ׳ן ערשיינען פון דער באלפור־דעקלאראציע, דעם גרויסען ענטוזיאזם, די יום־טוב׳דיגע שטימונג, וואס האט געהערשט צווישען אלע קרייזען פון יודישען פאלק און די לויב־געזאנגען פאר ענגלאנד, וואס מען האט געהערט אומעטום, איצט האט זיך די לאגע געענדערט. מען טרעט אפט ארויס געגען ענגלאנד. א ריכטונג אין ציוניזם, וועלכער האט פריהער געשטיצט איהר גאנצע פאליטיק אויף ענגלאנד, טרעט איצט שארף ארויס געגען איהר, פאדערט זאגאר איבערגעבען דעם מאנדאט אן אנדער מלוכה. מען פאלט איין פון איין עקסטרעם אין צווייטען. אין דער אמת׳ן דארף מען די לאגע בעטראכטען אביעקטיוו. ענגלאנד האט געגעבען די באלפור־דעקלאראציע נישט דורך א צופאל. אלץ אין דער געשיכטע האט זיינע טיפע סיבות. מיר האבען געפאדערט אונזער רעכט אויף ארץ־ישראל נישט מיט האר־מאטען, נאר מיט׳ן כוח פון דער אידעע, אין נאמען פון אונטער־דריקטע פעלקער, אין נאמען פון ציוניזם, וועלכען הערצל האט געמאכט פאר א וועלט־פראגע.

ה׳ אונגער שילדערט דאן די געשיכטע פון דער באלפור־דעקלאראציע. די לאגע אין א״י בעת דער וועלט־מלחמה, די אונטער־האנדלונגען מיט ענגלאנד, די ענגלישע מלוכה־מענער לאיד דזשארדזש, לארד באלפור, מארק סייקס. ער פערענדיגט: — ענגלאנד האט מיט דער באלפור־דעקלאראציע איבערגענומען די התחייבות נאר צו ערלייכטערן די אויפריכטונג פון דער יודישער נאציאנאלער היים, אבער בויען ארץ־ישראל דארפען מיר. דאס יודישע פאלק האט מיט דער באלפור־דעקלאראציע בעקומען די מעגליכקייט צו בויען זיין לאנד. דעם איצטיגען פארטשריט אין ארץ־ישראל האבען מיר צו פערדאנקען דער באלפור־דעקלאראציע. מיר בויען א לאנד נייע, בלויז פאר זיך, נאר פאר אלע פעלקער, א לאנד פון ארבייט און פרידען.

2) אין „אגודת ציון״

די צווייטע פייערונג איז פארגעקומען אין דער אפטיילונג פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אויף אלטשטאט א. נ. „אגודת ציון״ (זגערזשער 28) א צאהלרייכער עולם האט איבערפולט דעם לאקאל.

אין נאמען פון ציוניסטישען קאמיטעט עפענט די פערזאמלונג ה׳ ש. פיינער. ער רעדט וועגען דער בעדייטונג פון דער באלפור־דעקלאראציע.

ה׳ שטערן מעלדעט וועגען דער ערעפנונג פון העברעאישע קורסען ביי „אגודת ציון״.

דערויף האלט א לענגערע רעדע פרנס משה לימאן.

— דאס יודישע פאלק, זאגט דער רעדנער — האט אממייסטען געליטען בעת דער וועלט־מלחמה אבער נאך גרעסער איז אונזער טראגעדיע, ווייל מיר ווייסען נישט, פארוואס מיר האבען געליטען, פאר וועמען מיר האבען זיך געשלאגען. אבער עס איז געקומען דער מאמענט, ווען עס ווערט מקוים די נבואה: „ושבו בנים לגבולם״, לארד באלפור גיט זיין היסטארישע דעקלאראציע און זאגט דעם יודישען פאלק „געהט בויט אייער היים״, דאס איז געווען דער גרויסער זיג פון ציוניזם. עס איז געקומען דער איבערבורך. פריהער איז געווען דאס בענקעניש נאך ציון, מיט קינות און קלאגען. הערצל האט געשאפען די ארגאניזאציע, עס איז געקומען דער ציוניזם פון רעאלע ארבייט און אויפבוי. די ארבייט איז נאך נישט פערענדיגט. אלע דארפען העלפען, דורך דעם קרן־קימת און קרן־היסוד, דורך פערשפרייטונג פון דער העברעאישער קולטור וועט קומען די אויפלעבונג פון יודישען פאלק אין ארץ־ישראל.

3) אין „בני ציון״

א דריטע פייערונג איז פארגעקומען אין „בני־ציון״ אויף רזשגאווסקא 7. די צאהלרייך־בעזוכטע פערזאמלונג עפענט ה׳ מ. פאט מיט א קורצער רעדע וועגען דער בעדייטונג פון דער באלפור־דעקלאראציע.

ה׳ פלאצקער רעדט וועגען די לעצטע הערגרייכונגען אין א״י און דער נויטווענדיגקייט צו פערשטארקען די אויפבוי־ארבייט. ער רופט צו אנטיילנעמען אפפערווילליגער טעטיגקייט אויף אלע געביטען לטובת ארץ־ישראל.

ה׳ יחיאל עלין רעדט וועגען דער היסטארישער בעדייטונג פון דער באלפור־דעקלאראציע און איהר ווירקונג אויפ׳ן יודישען לעבען אין די גלות־לענדער.

א לענגערע רעדע האלט דאן ה׳ רינגארט. ער ווייזט אן אויפ׳ן היסטארישען אקט פון דער פערעפענטליכונג פון דער באלפור־דעקלאראציע, וועלכע האט געעפענט נייע מעגליכקייטען פאר׳ן אויפבוי פון דער נאציאנאלער היים. די דעקלאראציע האט נאר געגעבען די מעגליכקייטען — די צוקונפט פון א״י ליגט אבער אין די הענד פון יודישען פאלק.

דער רעדנער שילדערט די ענטוויקלונג פון ארץ־ישראל פאר דער לעצטער תקופה, דעם איצטיגען גרויסען עליה־דראנג און די גרויסע אויפגאבען פאר וועלכע דאס יודישע פאלק איז געשטעלט געווארען. ער רופט די אנוועזענדע צו א פערשטארקטער טעטיגקייט לטובת דעם אויפבוי פון ארץ־ישראל.

אינטערווענץ פון די האנדעלס-קאמערן

וועגען פיהרען האנדעלס-ביכער

(אג) צוליב דעם וואס ביז איצט זענען נישט פערהאן קיין איינהייטליכע פארשריפטען, וואס זאלען רעגולירען די פראגע וועגען פיהרען האנדעלס־ביכער, ווייל אין פוילען פערפליכטען אונז 4 פערשידענע האנדעלס־קאדעקסען, האבען די ווירטשאפטליכע קרייזען אונטערגענומען אנ׳ענערגישע אינטערווענץ מיט׳ן ציל אפצוהאלטען צייטווייליג דאס אויספיהרען די פעראָרדנונגען צו בעשטראפען מיט ארעסט פאר נישט פיהרען קיין האנדעלס־ביכער, ביז עס וועט נישט איינגעפיהרט ווערען קיין איינהייטליכער האנדעלס־קאדעקס, אדער עס וועט נישט ארויסגעגעבען ווערען צייטווייליגע פארשריפטען וועגען האנדעלס־ביכער, וואס זאלען גענוי פרעציזירען דעם חוב פון פיהרען די ביכער.

דער פערבאנד פון די האנדעלס־קאמערען האט זיך וועגען דעם ענין געווענדעט צום יוסטיץ־מיניסטעריום. צוליב דעם אבער, וואס דאס מיניסטעריום האט אויף איינענער אחריות די פראגע נישט געוואלט ערלעדיגען, ווערט פראיעקטירט א דירעקטע אינטערווענץ אין סיים און סענאט.

פוילישער עקספארט הויבט אן א קאנקורענץ-קאמף

מיט׳ן ענגלישען עקספארט אין די צפון-לענדער

(אג) אין די עקספארט־קרייזען האט געמאכט א גרויסען רושם די שוועריגקייטען, וואס ווערן געמאכט ביים אויספיהרען טעקסטיל־סחורות אין די סקאנדינאווישע לענדער. די מארק פון די צפון־לענדער ווי נארוועגיען, שוועדען און דענעמארק ווערען וואס אמאל אלץ מעהר בעהערשט פון דער ענגלישער אינדוסטריע.

די עקספאנסיע פון דער ענגלישער אינדוסטריע אין סקאנדינאוויען טרעפט זעהר שטארק נישט נאר דעם פוילישען טעקסטיל־עקספארט נאר אויך דעם פראנצויזישען און אין א געוויסער מאס אויך פון די פאראייניגטע שטאטען.

דער לאדזער עקספארט האט נאך דערוויל ווייניג געליטען, דאגעגען דער פראנצויזישער עקספארט אין די אויבענדערמאהנטע לענדער איז אין די ערשטע זיבען חדשים פון היינטיגען יאהר געפאלען אויף 53 פראצענט לויט דער וואג און אויף עטליכע 70 פראצענט לויט דער ווערט.

בכדי אונטערצונעהמען א קאנקורענץ־קאמף מיט׳ן ענגלישען עקספארט, האבען די פוילישע אימפארטערען בדעה צו ווארפען אויף די מארק פון די צפון־לענדער בעדייטענדע זאפאסען סחורות, וואס זאלען זיין צוגעפאסט לויט דער קוואליטעט ווי אויך פרייזען צום געשמאק פון ארטיגען קליענט.

טעאטער „סקאלא״, שרודמיעסקא 15.

רעקארד פון ערפאלג! יעדען טאג אויספערקויפט!

אלע טרעפען זיך היינט, דאנערשטאג, 9 אוונט ביי

די יודישע באנדע

וואו עס ווערט געגעבען צום 24־טן מאל יצחק נאזשיק׳ס פרעכטיגע רעוויע

טאנצט יודעלער טאנצט!..

מיט די פרייליכע באנדיטען:

חנה גראסבערג, ראזא גאזעל, לאלא פאלמאן, זישע קאץ, דוד לעדערמאן, מ. אפענהיים

און רעזשיסער יצחק נאזשיק.

שטארקע פארבערייטונגען צו אונזער 2־טער פרעמיערע „די וועלט שאקעלט זיך!״

מוזיק פון יוסף קאמינסקי און הענעך כאן. דעקאראציעס: א. ליבערמאן.

ביים קלאוויר: פאניא קאמיאנסקא־עפשטיין. גרויסער ארקעסטער!

אינססעניזירונג: ב. שווארצשטיין. שדם למטונג: יאן ווײנבערג. בילעטן אין קאסע פון „סקאלא״

היינט און פאלג. טעג!

רעוואלוציאנס־פילם • מייסטערווערק פון דער מייסטער־רעזשי פון Mamoulian Rouben אונטער׳ן נאמען:

Dr. Jekyll i Mr. Hyde

אין די הויפט־ראלען:

Frederic March, Miriam Hopkins

אנה. 4.30 נמ. שבת, זונטאג 1 בייטאג.

הנחה־בילעטן גילטיג אהן בעגרענצונגען.

דער זאל איז בעהייצט.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט בייגאכט דיזשורירען: א. פאטאש (פלאץ קאשטשעלני 10), א. כארעמזא (פאמארסקא 12), ע. מילער (פעטריקאווער 46), מ. עפשטיין פעטר יקאווער 225), ז. גארטשיצקי (פשעיאזד 59) ג. אנטאניעוויטש (פאביאניצער 50).

ערשטער שניי

(2) נעכטען 8 א זייגער פריה איז אין לאדז עפאלען דער ערשטער שניי, וואס האט אנגעהאלטען איינינע מינוט.

ליקווידירט דעם שטרייק איז האראק׳ס פאבריק

(2) דער קאנפליקט אין האראק׳ס פאבריק איז נעכטען ליקווידירט געווארען.

מעסער-שטעכעריי צווישען שכורים

(2) דער פליישער־ארבייטער ארטור פראנץ, לימאנאווסקי 102, איז נעכטען ביינאכט געגאנגען אהיים און איז געווען בגלופין. אויף פראנציסקאנער און דווארסקא האבען איהם אפגעשטעלט צוויי שכורים און געפאדערט פון איהם ער זאל מיט זיי געהן אין שענק און שטעלען בראנפען. ווען פראנץ האט אפגעזאגט, האבען זיי איהם צושטאכען מיט א מעסער.

פראנצ׳ן האט די גיכע הילף אפגעפיהרט אין א גוסס׳ן צושטאנד אין שפיטאל.

א שפאגעל נייע שפיצעל

פון גנבים אויף דער פראווינץ

(2) פון א גאנצע רייהע שטעדט אין לאדזשער קרייז, האט מען מיטגעטיילט דער פאליציי וועגען א נייעם מין שפיצעל פון גנבים. זיי קומען בלומרשט אלס מאגיסטראט־בעאמטע אויסמעסטען צו סטאטיסטישע צוועקען די וואוינונגען, און בשעת׳ן מעסטען, נעהמען זיי צו וואס ס׳קומט אונטער דער האנד.

פאליציי איז צוגעטרעטען א סוף צו מאכען צו די דאזיגע „מעסטער׳ס״.

ר. איזראעל

משפחות אין פלאמען

סענסאציאנעלער ראמאן

פון יודישען פאמיליען-לעבען

(11

— און אפשר איז דאס טאקע מיין ליבסטער, האט מרים געזאגט, שוין א ביסעל בערוהיגט פון דער איבעראשונג צוליב דעם שרעקליכען חשד וואס איז געווארפען געווארען אויף מאטעק

— גאר אזוי מרים, דאס איז פאר מיר אנ׳אונגעהויערע איבעראשונג, דו האסט בעהאלטען פאר מיר דאס וואס האט געזיקט ביי דיר אין הערצעלע דו ביזט א נישט גוטע, איך האב בעמערקט, אז ביי דיר טוט זיך עפעס אין קעפעלע און אין הערצעלע, איך האב נישט געוואלט ... ווייל מיר אליין זאגען, נו, זאג־זשע איצט וואס האסט דו אויפ׳ן הארצען, ווער איז דאס דער וואס איז דיר דארטען ... געפאלען

— וועגען דעם בין איך טאקע אהער־געקומען צו דיר, איך האב דיר אלץ געוואלט הער־צעהלען איך האב זיך געוואלט טיילען מיט דיר מיט מיין גרויס אומגליק און מיט מיין גרויס גליק און האב בעקומען אזא שרעקליכען קבלת־פנים.

— נו, זיי נישט בייז מרים, איך האב דאך באר איבערגעחזרט דאס וואס אנדערע האבען מיר געזאגט, איבריגענס האב איך דאך דעם דאזיגען סטודענט קריינין אינגאנצען נישט געקענט

— ער איז דער בעסטער מענש אויף דער וועלט, דער אידעאלסטער און קלוגסטער, איך בין אין איהם פערליבט, איך קען מעהר אהן איהם נישט לעבען, איך קען זיך אליין נישט פערטײטשען מיינע געפיהלען צו איהם, איך בין אבער אינגאנצען פערבלענדעט, פערכישופט...

— מרים דו רעדסט דאך ווי א פאעטקע, פון וואנען קומען צו דיר אזעלכע רייד, אזוי ווי דו וואלסט ארויסגעלייענט פון א מעשה־ביכעל

— ס׳קומט שוין אליין פון זיך, אזעלכע רייד דארף מען זיך גארנישט לערנען, ווען ס׳קומט די צייט אויף זיי, געהען זיי אליין פון מויל ארויס, אבער וואס קומט ארויס הערפון...

— וואס איז מרים, נישט פערהאן קיין געגענזייטיגקייט ביים סטודענט קריינין

— וואס פעלט דיר איין. מארעק איז אויך אין מיר פערליבט, ס׳איז גאר עפעס אנדערש.

— וואס אוינס, וואס פארא עגמת נפש האסטו

— אלץ נאך די רביצין רחלע, זי האט זיך אנגעוועצט אויף מיר און לאזט מיך מעהר נישט צורוה. איצט איז גאר אנ׳אנדערע צרה. די רביצין האט מיר געוויזען א צוואה פון מיין מוטער, אין וועלכער זי בעשטימט די רביצין אלס די, וועלכע דארף האבען די אויפזיכט איבער מיר, וועלכע דארף מיך ווייטער ערציהען און איך בין מחויב צו וואוינען ביי איהר און דאס ערגסטע זיי האבען מיר שוין צוגעגרייט א חתן...

— א חתן פאר דיר?

— יא, שטעל דיר פאר, זיי האבען מיר אויסגעזוכט, זיי הייסט דאס, מיין גאטזעליגע מוטער און די רביצין רחלע

— ווער איז דאס דער חתן וואס זיי האבען דיר אויסגעזוכט?

— דאס איז דודל ראדאמסקער

אנקא האט געשוויגען, זי האט נישט געהאט די דרייסטקייט עפעס צו ענטפערען מרימען, וועלכע האט געמוזט זיין שטארק פערביטערט צוליב אזא לאגע

— איך בין געקומען צו דיר אנקא, פרעגען אנ׳עצה, וואס זאל איך טון איצט, איך בין דאך איינע אליין און קען זיך נישט קיין עצה געבען און וואס איז מיט דער צוואה פון מיין מאמען.

— ס׳איז זעהר א שווערע לאגע, נישט אזוי לייכט איז צו געפונען אנ׳עצה. דאס איז זאכען פון סענטימענטען, דאס זענען הארץ־זאכען, אין וועלכע ס׳איז זעהר שווער א דעה צו זאגען

— אבער דו ביזט דאך מעהר געבילדעט ווי איך, דו ביזט דאך מעהר וועלטליך ווי איך, דו האסט דאך מעהר פראקטיק פאר מיר. און איך בין דאך דיין פריינדין, די בעסטע און אפשר איינציגע וואס איך בעזיץ. דארפסט דו מיר דאך אנ׳עצה געבען, איך האב נישט צו וועמען צו געהען, איך האב ביי קיינעם אנדערען נישט קיין עצה צו פרעגען

— און דער סטודענט דיינער? האסט דו זיך מיט איהם בעראטען

— ער שטענס איז ער נישט אין לאדז ער איז אוועקגעפאהרען שטודירען אין אויסלאנד, און צווייטענס וואלט איך דאס איהם סיי ווי סיי נישט דערצעהלט

— די בעסטע זאך וואלט געווען, האט אנקא געזאגט, ווען דו זאלסט איבערעדען מיט דעם בחור׳ל דוד אליין און איהם איבערצייגען, אז מ׳דארף מאכען א סוף צו דער לאגע

— דאס האב איך שוין געטון, איך האב זיך מיט איהם אין געהיים בעשטעלט, מיר האבען זיך געזעהן אפילו און א לאנגע צייט מיט איהם גערעדט

— און וואס האט ער דערויף געענטפערט?

— ער איז אנטלאפען און מיר קיין שום ענטפער נישט געגעבען, איך האב בעקומען דעם איינדרוק אז איהם געפעלט די דאזיגע לאגע, אז ער איז צופרידען דערפון, וואס דער ענין שטעלט זיך אזוי פאר, ער האט געקוקט אויף מיר מיט אזעלכע אויגען, ווי ער וואלט מיך געוואלט מיט זיי איינשלונגען ער האט זיך נישט פערגינען זיך צו דערנעהנטערען צו מיר

— ער איז אין דיר פערליבט, מרים, אזעלכע זאכען טרעפען זיך.

(פארטזעצונג קומט).

ד"ר סאסקין אין לאדז!

פרייטאג קומט קיין לאדז דער וויצע-פארזיצער פון דער רעוויזיאניסטישער עקזעקוטיווע ד"ר סאסקין אין דער בעגלייטונג פון וויצע-פארזיצענדען פון רעוויזיאניסטישע וועד-הראשי אין פוילען קאנסול אינז. ע. שעסקען.

ד"ר סאסקין איז דער רעוויזיאניסטישער פארשטעהער ביי דער פעלקער-ליגע אין גענף.

פון די פוילישע טעאטערען

אין שטאדטישען טעאטער ווערט היינט געשפילט „מאדמואזעל".

אין „קאמעראל-טעאטער" — רעמבראנדט צו פערקויפען" מיט זגיטש'ן אין דער הויפט-ראל.

אין טעאטער „פאפולארני"—דער טארג אויף מעדלעך.

פאליטישער פראצעס

(2) פאר קאמוניסטישער טעטיגקייט, זענען נעכטען פערמשפט געווארען קארל מילער און פרידריך סוואבאדא ביידע צו 2 יאהר תפיסה.

וויכטיג ענדערונגען אין דער היגער שטייער-קאמער

(אג) ווי מיר דערוויסען זיך וועלען אין די נאהענסטע טעג פארקומען וויכטיגע ענדערונגען אויף די אנפיהרענדע פאסטענס אין די היגע שטייער-אמטען. דער לייטער פון צוועלפטען שטייער-אמט וועט פערנעהמען א העכערען פאסטען אין דער היגער שטייער-קאמער. א חוץ דעם וועלען פאראויסגעזעהען וויכטיגע ענדערונגען אויף די פאסטענס פון די רעפערענטען ווי אויך פון די לייטער פון די עקזעקוציע-אפטיילונג אין די היגע שטייער-אמטען.

גילדערנע זייגערלעך האט זיך איהם פערגלוסט...

דערפאר וועט ער גאנצע 4 יאהר אפזיצען אין תפיסה

(2) דעם 11-טער אפריל ד. י. איז אין עמיליא קלעצעל'ס יובעליר-געשעפט, אויף פעטריק. 118, אויסגעפיהרט געווארען א גנבה פון 42 גאלדענע זייגערלעך.

דער פאליציי איז געלונגען צו כאפען די גנבים און די פאסערס, וועלכע זענען נעכטען געשטאנען פאר'ן געריכט.

דאס געריכט האט פערמשפט: יאן שעטשקאווסקי אויף 4 יאהר תפיסה. זיין „קאלעגע" ארנדט אויף 6 חדשים (צוליב דער אמנעסטיע איז איהר די שטראף געשענקט געווארען). די פאסערס זענען צוליב מאנגעל אין בעווייזען בעפרייט געווארען.

צוויי ווארשאווער „מארוויכער" ארעסטירט אין לאדז

(2) דינסטאג אין חגא-טאג, ווען עס האט געהערשט א געוואלדיגער געדרענג אויף די טראמוואיען, וועלכע קורסירען צום „צמענטאזש", זענען ספעציעל געקומען קיין לאדז ווארשאווער „מארוויכער" (טאשען-גנבים אויף טראמוואיען) און האבען גאנץ ענערגיש „בעארבייט" די פאסאזשירען.

פאליציי האט אבער אין דער „הייסער מינוט" ארעסטירט די צוויי ווארשאווער „מארוויכער" אהרן דראגא און אברהם ווייגשטאק.

ברויט מוז האבען עטיקעטען, און מוז זיין גוט אויסגעבאקען

פון דער געזונדהייטס-אפטיילונג ביים מאגיסטראט

(מ) צוליב דעם, וואס מאנכע בעקערײ-בעזיצער קלעבען נישט אויף קיין עטיקעטען אויפ'ן ברויט, מאכט די געזונדהייט-אפטיילונג ביים מאגיסטראט בעקאנט, אז אויף דעם ברויט מוזען געקלעבט ווערען עטיקעטען, נישט נאר מיט'ן נאמען און אדרעס פון די בעקער'ס, נאר ס'מוז אויך אנגעגעבען ווערען דער סארט מעהל, פון וואס דאס ברויט איז געבאקען. דאס ברויט מוז אויך זיין גוט אויסגעבאקען. אויך דאס זאלץ מוז זיין פון א גוטע קוואליטעט.

א יאהר תפיסה פאר דעפרודירען 14.000 זל. קאאפעראטיוו-געלד

בעאמטער פון קאאפעראטיוו „זוויאנזקאוויעץ" אין פאביאניץ פאר'ן געריכט

(2) פאר'ן קרייז געריכט איז נעכטען געשטאנען דער געוועזענער בעאמטער פון פאביאניצער לעבענסמיטעל-קאאפעראטיוו „זוויאנזקאוויעץ"—וולאדיסלאוו באנטשקאווסקי, וועלכער איז בעשולדיגט געווארען אין דעפרודירען קאאפעראטיוו-געלד א סומע פון 14 טויזענד זל.

נאכ'ן זיך בעקענען מיט די מאטעריאלען און עדות-זאגען פון די מיטגלידער פון ראט און פערוואלטונג, איז באנטשקאווסקי פער'משפט געווארען אויף 1 יאהר תפיסה. א העלפט פון דער שטראף איז איהם צוליב דער אמנעסטיע געשענקט געווארען.

פערראטענע פרוי און טאכטער מיט מעסערס אין די הענד

צעשטאכען די כלה פון זייער מאן און פאטער

דאס דינסטמעדעל מאריא וואזשנער, וועלכע דינט ביי דער פאמיליע לעדער (נארוטאוויטש 25) האט זיך בעקענט מיט איינעם פעלינסקי, וועלכער האט זיך פארגעשטעלט אלס בחור.

מאריא האט זיך שפעטער דערוואוסט, אז איהר „קאוואליר" איז א פערהייראטער מאן און א טאטע פון קינדער. פ. האט אבער פערזיכערט זיין מארישע, אז ער וועט זיך גט'ן מיט זיין ווייב און חתונה האבען מיט איהר.

נעכטען בעת מארישע איז ארויסגעגאנגען אויפ'ן הויף, איז זי בעפאלען געווארען פון צוויי אומבעקאנטע פרויען. איינע מיט א האק-מעסער און די צווייטע מיט א קיך-מעסער, וועלכע האבען איהר געמאכט שווערע וואונדען אויפ'ן גאנצע קערפער.

אין דעם אנפאל איז מען חושד פעלינסקי'ס ווייב און די טאכטער, וועלכע ווערען געזוכט פון דער פאליציי.

DOKTOR
H. WOLKOWYSKI
צעגעלניאנא 4, טעל. 216-90
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוועכע. אלע ארט אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעמט אן פון 8-2 און פון 5-9 אווענד.
בעזונדער ווארטע צימער פאר פרויען.

יודיש טעאטער „פילהארמאניע" אנפיהרונג: א. בעזמאן און א. שטאקפעדער.
דן בעליבטע סוברעטע
רעגינא צוקער
בעריהמטער ארטיסט און זינגער
הערמאן פעניגשטיין
די בעוואוסטע ארטיסטען: בערטא זאסלאווסקא, עווא שטאקפעדער, ליזא שלאסבערג, לעאן נעטליכערמאן, קארל צימבאליסט, אהרן אייזענבערג. יוסף נייווירט און אנד.
פרייטאג, דעם 4-טן, שבת, דעם 5-טן, 9 אווענט
פרעמיערע! צום ערשטען מאל אין לאדז! פרעמיערע!
העכסט קאמישע אפערעטע מיט 25 נומ' געזאנג
אגן-עדן צו פיר
אין 2 אקטען מיט א פראלאג פון וואלפזאן.
שבת 4 ביי טאג צו ביליגע פרייזן
מאשקע דאס מיידל פון דער וואלגא
צום ערשטען מאל אין לאדז טרעט אויף רעגינא צוקער אלס „מאשקע";
הערמאן פעניגשטיין אלס „דייוו".
פרטים מארגען!

פערהאן אפצונעמען א געווינס

דעם 29 אקטאבער ה. י. איז פארגעקומען די ציהונג פון דער לאטעריע פון פערבאנד פון פוכיטעקטען-צוהערער ביים פאליטעכניקום אין ווארשא.

דאס געווינס איז געפאלען אויף נומער 4048. דער בעזיצער פון דאזיגען נומער דארף אנגעבען זיין אדרעס אין דערמאנטען פערבאנד אין ווארשא, קאשיקאווא 55, וועט ער בעקומען דאס געווינס.

פון שקל-קאמיטעט

(קאמוניקאט)

צוליב דער פולשטענדיגער ליקווידירונג פון דער הײ-יעהריגער שקל-אקציע ווענדעט זיך דער שקל-קאמיטעט צו אלע ציוניסטישע גרופירונגען און יוגענד-ארגאניזאציעס ווי אויך צו אלע פערזאנען וועלכע האבען גענומען שקלים צו פערשפרייטען, מיט דער אויפפאדערונג אריינצוטראגען זאפארט אין ציוניסטישען ביורא די תלושים מיט די געלדער פון די פערקויפטע שקלים. דאס גאנצע מאטעריאל מוז אין משך פון דער וואך איבערגעשיקט ווערען צו דער צענטראלע אין ווארשא.

א פאבריק-שרפה

(2) אין גרינשטיינ'ס פאבריק, מאטעיקי 9, האט נעכטען פריה אויסגעבראכען א שרפה. די ארויסגערופענע פייערלעשער האבען דאס פייער לאקאליזירט און א דאנק דעם איז נאר אפגעברענט געווארען די טרוקען-אפטיילונג.

ביי די „ווילנער"

היינט ווערט געשפילט דער שלאגער פון סעזאן „בונט אין אויסבעסערונגס-הויז" אין 3 אקטען פון פעטער מארטין לאמפעל.

„יודישע באנדע" אין „סקאלא"

די „יודישע באנדע" גיט די לעצטע פארשטעלונגען פון פראגראם „טאנצט יודעלעך טאנצט"

היינט גרויסער קאמפאזיטאר-אווענד אין פילהארמאניע

דער וועלט-בעריהמטער פיאניסט, קאמפאזיטאר און דיריגענט אלעקסאנדער מאנסמאן פון וועלכען די גאנצע אייראפאאישע פרעסע זאגט זיך שטארק ארויס מיט גרויס אנערקענונג וועגען די מוזיקאלישע לייסטונגען פון אט דעם גרויסען קינסטלער קומט היינט קיין לאדז און טרעט היינט, דאנערשטאג אווענד אויף אין פילהארמאניע-זאל.

אלעקסאנדער מאנסמאן איז א לאדזער קינד און וועט היינט אויסם הרצן הויפטזעכליך זיינע אייגענע שאפונגען.

מעלדונג

אכטונג, טויבשטומע!

היינטיגען שבת, 5 נאכמיטאג קומט פאר אין לאקאל, זאוואדזקא 4, א צוזאמענקונפט צו וויטענשאפטליכע צוועקען. קומט מאסענוויז.

די פערוואלטונג'

ראדיא-פראגראם

דאנערשטאג, דעם 3-טען נאוועמבער

11.40 פרעסע בעריכט. 11.50 מעטעאראלאגישער קאמוניקאט פאר לופט-פליה-קאמוניקאציע 11.58 צייט-סיגנאל. 12.10 גראמאפאן-פליטען. 12.30 מעטעארא לאגישער קאמוניקאט. 12.35 שול-קאנצערט. 3.50 גראמאפאן-פליטען. 4.00 רעפערטאט. 4.15 לעקציע פראנצויזיש. 4.30 גראמאפאן-פליטען. 4.40 רעפערטאט. 5.00 גראמאפאן-פליטען. 5.40 שול-רעפערטאט 6.00 פאסט-קאסטעל. 7.00 פערשידענעס. 7.20 קאמוניקאט פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער, רעפערטואר פון די טעאטערן. 7.30 ליטעראריש פערטעל שעה. 7.45 ראדיא-פרעסע. 8.00 לייכטע מוזיק, ספארט-ידיעות, פרעסע-ידיעות. 9.30 אוידיציע. 10.15 טאנץ-מוזיק. 10.55 קאמוניקאט פון מעטעאראלאגישען אינסטיטוט. 11.00 טאנץ-מוזיק.

* * *

אויסלאנד

7.30 בודאפעשט — אפערע. 8.10 קאפענהאגען — קאנצערט. 8.30 מיילאנד — אפערעטקע. 9.00 פראג — קאנצערט פון אדא סארי. 9.45 פאריז — סימפאנישער קאנצערט. 10.10 קאנצערט.

DR. MED. J. LUBICZ
כירורג-אקושער
פאלודניאווא 9, טעל. 183-17
קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער
אייגענע פראצעדורען פון זעמטליבע ארטאפעדישע אפאראטען ווי: תקלידקען אויף פלאטפוסען, קינסטלבע הענד און פיס, גארסעטען א. אז וו.
נעהמט אן פון 2.30 ביז 4.30 נאכמיטאג

מוזיקאלישע נאטיצען

דער קאנצערט פון שיר-כאר

אנגענעם איז צו קאנסטאטירען, אז אפילו איצט, אין קריזיס-צייט, נאך אלע ימים-טובים, וועלכע האבען אויסגעליידיגט יודישע קעשענעס, האט דער קאנצערט פון שיר-כאר צוגעצויגען אן עולם, וועלכער האט איבערפולט דעם זאל פון פילהארמאניע.

דער פאקט אליין בעווייזט שוין, אז דער שיר-כאר האט זיך קונה-שם געווען אין אונזער שטאט. און דאס מיט רעכט.

די לעצטע קאנצערטען אין לאדז און אין ווארשא, בעזונדערס די היידן-פייערונג דורך דעם דערמאנטען כאר, האבען בעוויזען, אז מיר האבען צו טון מיט א גוט-דיסציפלינירטען און מיט אלע מוזיקאלישע מעלות, ווי ניואנסען, ריטמיק, הארמאנישער צוזאמענקלאנג צוזאמענגעשטעלטען כאר, וועלכער בעפרידיגט נישט נאר דילעטאנטיש כתם מעלאמאנישע פאדערונגען, נאר אויך אפילו די קריטיש-פאכמענישע.

דאסזעלבע איז אויך חל אויף דעם לעצטען דינסטאג'דיגען קאנצערט:

„ווי וועלף זענען אונז,
ווי וועלף זענען אונז די שונאים בעפאלען
מחנות'ווייז, ווי חיות צורייצטע,
ווי ווילדע שאקאלען". —

דאס זענען די שטיכווערטער פון דער גײ-איינשטודירטער מוסארקי'ס „מפלה פון סנחריב'ן" (טעקסט מ. בראדערזאן) וועלכע איז, צו בעוואוסטזיניג, צי גײשט בעוואוסטזיניג, אריינגעשטעלט געווארען אין פראגראם, אזוי טרעפליך אקטועל פאר דער איצטיגער היטלער- און האקענקרייצלער עפאכע.

די קאמפאזיציע האט דיריגענט ה. פייווישיס זעהר טרעפליך אויפגעפאסט און דער כאר האט עס אויסגעצייכענט געזונגען. נאטירליך איז דאס פאר'ן ברייטערן פובליקום נישט צוגענגליך מיט'ן ערשטען מאל, אבער מיט דער קאמפאזיציע האט ה' פייווישיס געטראפען אין סאמע פינטעל.

דאסזעלבע איז אויך נוגע שומאנ'ס „דער שניטער-כאר" פון דער רות-אראטאריע.

דעם הויך-פונקט אבער האט דער כאר דערגרייכט מיט'ן תהלים קאפ. מ"ב פון מענדעלסאנען, וועלכען עס האט אונטער די אויסגעצייכענטע לייטונג פון זיין דיריגענט געזונגען פרעציזע מיט אלע ניואנסען און שאטירונגען, בעצירט מיט דער סאלא פון פרל. קראפיווניק. עס איז נאר א שאד, וואס עס איז ארויסגעלאזען געווארען דער פרעכטיגער קווינטעט פון דער דערמאנטער קאמפאזיציע.

ליבליך און מיט פיל אויסדרוק האט דאס מאל געזונגען די אריע „סאלאמעא" פון דער אפערע „הערא דיאדע" און „דער טאג" פון טשייקאווסקי, פרל. וויסאק וועלכע אויב זי וועט זיך פערפולקומען אין דער העכערער לאגע, האט זי אלע אויסזיכטען און שאנסען צו ווערען א גוטע עסטראדע-זינגערין.

ליידער איז אונז נישט אויסגעקומען צו פערפאלגען דעם קלאנג פון קאנצערט, דעם צווייטען טייל: יודישע לידער.

נאך איין ערפאלג פון שיר-כאר, ווען מיר ווינשען פון גאנצען הארץ נאך א סך אזעלכע ערפאלגען.

D—ski.

יעדער איינציגער
האט זיך אי·
בערצייגט,
אז פאר
מעבעל
דיוואנעס, פעלצען, נייה-מאשינען, גארדעראבען או"וו
צאהלט די העכסטע פרייזען
א. ווייצמאן שענקעוויטש 23
טעלעפאן 00-191.
ביי מיר איז שטענדיג פערשידען געניצט
מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

דר. מעד. בערמאן
צעגעלניאנא 15, טעל. 07-149.
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקה.
מענער-שוועכע בעהאנדלונג א. סעקסועלע בעראטונג,
נעהמט אן פון 8—11 פריה און פון 4—8 אווענד,
זונטאג פון 9—1 בייטאג.
פאר אונבעמיטעלטע—לעטשניצע-פרייזען

שייטלען מיט פאריזער **שרינדעז**
ווי אויך פערטיגע שייטלען
צו ביליגע פרייזען
ביי פרוי ב. פארזשוצקא, קאמיענא 5
2-טער הויף, לעצטע אפיצינע 2-טער שטאק.

קליינע אנאנסען
1 זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייע פאסטענס

א טרייבערין אויף א האנד-רעדעל וואל אין שפולען ווערט פון זאפארט געזוכט. צו קומען פאדזשעטשנא 20 (יודישע גאס) אין קווער אפיציגע 2-טער שטאק. 6715

א סוויטער-ארבייטער צו א 10-ער מאשין ווערט געזוכט שענקיעוויטשא 39, ראבינאוויטש.

עס ווערט געברויכט א יונגעל פון 15 יאהר, גינסטיג פון דער פראווינץ מיט בעקעסטיגונג. צו ערפאהרען ביים צייטונגס-פערקויפער 6. שערפיען (רוג מאלע) פון 4—6 נאכמיטאג.

לאקאלען

צו צערדיגען 1 שטוב און קוך מיט בע-קוועהמליכקייט אויפ'ן 4. שטאק, שוין רעמאנטירט, פיעטריקאווער 16. 6712

א צימער און קוך, ערשטער שטאק, צו פער-מיטען. צו ערפאהרען זגערזשער 43/45, ביים ווירט.

צו פערמיטען א שטוב פאר א סובלאקאטאר, פאר א קאנטאר אדער צו שלאפען. גלייכצייטיג ווערט געזוכט יעמאנד צו לייכטע בעדינונג, אונ-געפעהר 14 יאהר. בעפארצוגט פון דער פראווינץ. צעגעלניאנא 7, קווער אפיצינע, 1-טער שט. 6720

פערשידענעס

אכטונג, די בעסטע און געשמאקסטע כשר'ע מיטאגען ביליגער ווי איבעראל גיט ארויס דער בעוואוסטער היגיענישער רעסטאראן פון הערמאן לעווינסקי, פילסודסקיעגא 39 פר. 2 שט. 6621

השבת אבדה. כ'האב פערלוירען א פארטפעל מיט פערשידענע דאקומענטען און א וועקסעל אויף 100 זל. אויסגעשט. ש. צימערמאן, אורדרע מירלאק, צאהלבאר דעם 19.11.32, ווי אויך א פאס און מיליטער-ביכעל אויפ'ן נאמען משה שווארצבערג. די אלע דאקומענטען האבען פאר קיינעם קיין שום ווערט נישט. אבצוגעבענען געגען בעלוינונג צו שווארצבערג, שרודמיעסקא 78. 6722

קויף און פערקויף

געלעגענהייטליך און פריינווירדיג צו פער-קויפען א ווילע אין פאדעמביע אין נ'ערשטקלאסיגען פונקט. איינצעלהייטען צו ערפאהרען ביי ווינאקור, זאוואדזקא 16a.

מ״זוכט ארבייט

א לאנגיעהריגע קוואליפיצירטע ראפעזירקע זוכט ארבייט אהן אונטערשיד ביי יעדער ארבייט. אפערטען אונטער „ראפעזירקע" אין אדמ. 6716

Skradziono
następujące weksle:

1 weksel na zł. 1000 — wystawca Ch. Lissek. 2 weksle po 300 zł. wystawca I. Byk, żyro Ch. Lissek. 1 weksel na 50 zł. wyst. E. Frydman, żyro H. Teper, M. Strasberg. 1 weksel na 50 zł —wyst. I. Zajdman, żyro I. Zeidman, L. Wigodny. 1 weksel na 20 zł. wyst. Sz. Apolion, żyro I. Reichman, I. Rozen. 1 weksel na zł. 50—wyst, A. Szmergel, żyro Kalińska i Ofman, 1 weksel na zł. 50—wyst. I. Złoczewski, żyro K. Zilber, I. Engel. 1 weksel na zł. 50—wyst.. I. Berkowicz, żyro M. Weisbrot, A. Szulman. 1 weksel na zł. 50—wyst. H. Goldszmidt, żyro B. Tatarczyk. 1 weksel na zł. 50—wyst. M. Gelbart, żyro M. Hamer, E. Chojnacki. 1 weksel na zł. 50—wyst. I. Cymerman, żyro B. Szejbe, Sz. Mordkowicz.

Weksle zostają unieważnione. Zwrócić do Ch. Lisseka, Pomorska 26. 6718

אויטאגענישע שווייסונגען
מעטאל-בעארבייטונגען
שלאסעריי-ארבייטען
מאשינען-טיילען
פיהרט אויס ביליג

J. REDER, Łódź
קאנסטאנטינער 11/13

שייטלען
— מיט —
פאריזער שרינדען
ווי אויך
פערטיגע שייטלען
ווערען ערשטקלאסיג און רעיעל אויסגעארבייט
און אנדולאציע
צו ביליגע פרייזען,
ביי קערש
סקווערא 15.

ENGLISH
פאראנפענגער און פארט-געשריטענע. קאנווערסא-ציע, ליטעראטור ערטיילט א פעהיגער פע-דאגאג. — אפערטען אין אדמיניסטר. פאר "Mir"

Dr. HELLER
ספעציאליסט פאר הויט, וועגערישע
קראנקהייטען און מענער-שוועכע
האט זיך איבערגעצויגען אויף
טראוגוטא 8, טעל. 89-179
נעמט אן פון 8 ביז 11 פריה און פון 4—8 אווענד.
פאר פרויען א ספעציעלער וואַרטע-זאל.
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען.

כעמיש-באקטעריאלאגישער
לאבאראטאריום
Inż. Chem. F. SZAC
פיעטריקאווער 37, טעל. 85-230
אלע ארט מעדיצינישע אנאליזען
פון אורין, צואה, פלעגמע, בלוט, מכות און שליימען.

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-
קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
אנדזשעיא 5, טעל. 40-159
נעמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארמ.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

Dr. Z. RAKOWSKI
ספעציאליסט פאר
אויערען, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען
11 ליסטאפאר 9 (קאנסטאנטינער)
טעל. 81-127
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7
נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 11—2.
אין כעלמי פון 8—9 פריה.

Dr. med. H. ŁUBICZ
ספעצ. פאר הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראנקה.
צעגעלניאנא 7, טעל. 32-141
נעמט אן פון 8—10 פריה, פון 12—2 נאכמ. און פון 5—8 אווענד. זונטאג פון 9—11 בייטאג.

מאשינען-לעבער
ווערען אנגענומען אויסצונייען ביי
ג. גארדמאן, שרודמיעסקא 8

ויכערע הילף און א רפואה

אהן א אפעראציע, אן בלוט. אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיפטונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער, ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער אזוי ווי א וואסער-קאי און עס פאלט ארוין אין דעם פיס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייעז די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעל נאכענע הייל בענדאזשען אויסגעצייכענט גוט דורך הויכע פראפעסארען מיט מיינע בע-האנדלונג און פון דייטשען פראפעסאר

דאקטאר בראכירעווינר בעווייזיגען זיכער דעם שווערסטען און געפעהר-ליכסטען ברוך. אויך פאר הויקערס, ליימונגען מיט הייל-גארטעטען און פאס-ראטען פאר פערקרומטע פוס און פלאטס-פוס. ספעציעלע איינלאגען אין די שיך קינסטליכע גומענע פיס און הענד, גומענע זאקען, פאר די גרעסטע קראנקע אדערן. עמפאנגט פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אווענד

ארטאפעדישע אנשטאלט
Specialist J. RAPAPORT, Ortoped
von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,
tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבע-דינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע איניווערזיטעטס-פראפעסארען: פראפ. ד"ר בראנטש, פראפ. ד"ר י. מאריש-כער, פראפ. ד"ר בר. קיפראנאווסקי און אויך אנדערע.
מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

דערמיט דריק איך אויס מיינע הארציגסטע דאנקבארקייט דעם גרויסען ספעציאליסט דעם ה' דיר. י. ראפאפארט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10 (פראנט, פארטער) פאר בעפרייען מיך פון א וואסער-ברוך. איצט, כאטש כ'בין אלט 60 יאהר, פיהל איך מיך גענצליך געזונט, פערוואס איך דאנק איהם פון טיפסטען הערצען.

(—) ה. ל. לועל
לאדז, בושעוועגסקא 41.

פסיכאלאג און מעדיום
W. Messing
איז געקומען נאך לאדז אויף א קורצער צייט, נארוטאוויטשא 34, ה. 8 אין פליגעל און נעהמט אן פון 10—1 און פון 3—8 אווענד.
זאגט פאר די צוקונפט, די געגענווארט און די פערגאנגענהייט מיט דער הילף פון סוגעסטיע און טעלעפאטיע ווי אויך עצות אין פינאנץ- און הייראטס-ענינים. 6714

לעטשניצע
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
17 זגיערזשער 17,
טעלעפאן 33-116
ס'נעהמען אן דאקטוירים פון אלע ספעציאליטעטן, ד"ר גאלדשטיין-פאלאס, ד"ר יוסטמאן, ד"ר מ. קאנטאר, ד"ר ציעגע, ד"ר ראקאווסקי, ד"ר ראזענצווייג, ד"ר רוזשאנער, ד"ר וויינבערג, ד"ר סטופעל, צאהן-ארצט גראדזיענטשיק-קאראשיאווא ווי אויך וויזיטען אין שטאט. רענטגען-בעשטראלונגען, קווארץ, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, און ערצטליכע אנאליזען.

Dr. med.
W. Eychner
אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
וואוינט איצט 4 צעגעלניאנא 4
(נעבען קינא „טשארי") טעל. 72-134
נעהמט אן פון 2 1/2 — 4 און פון 7 — 8 אווענד

Dr. med. Haltrecht
ספעציאל-ארצט פאר הויט-
און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 21-245
נעמט אן פון 8 ביז 11 פריה, פון 1 ביז 2 מיטאג און פון 5—9 אווענד. זונטאג פון 10—1 בייטאג.

Dr. med REICHER
פאלודניאווא 28, טעל. 20193
ספעציאל-ארצט פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג
קינדערלאזיגקייט און סעקסועלע בעראטונגען
נעהמט אן פון 5 — 8 אווענד.
זונטאג און יום-טובים פון 9 — 1 בייטאג.

אכטונג טריקאטאזש-פאבריקאנטן!
איך פערקויף גרייטע רענדער אויסגע-רעכענט צום פרייז 50 גר. ארבייטס-געלד.
גארן קאסט 3.10 א קילא.
גאלדמאן, פולנאצנא 24,
אין הויף, 3-טער איינגאנג, 1. שט. וו. 24.
אלע בעשטעלונגען ווערען שנעל רעיעל און פינקטליך אויסגעפיהרט. 6685

„SANATO"
כירורגיש-וועכנעריז-אנשטאלט
אגראדאווא 10, טעל. 57-213
1-טע און 2-טע קלאס
גינעקאלאגיש-וועכנעריז-אבטיילונג
ד"ר מעד. ש. אייגער, ד"ר מעד. י. בוים, ד"ר מעד. רייטלער-סוריאנסקא ד"ר מעד. וו. אייכנער
פרייז פון א געבורט
אין 2-טען קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען
200 זל.
אויפזיכט איבערן קינד ד"ר מעד. י. פאלאטאוו
כירורגישע אפטיילונגפון ד"ר מעד. מ. קאנטאר.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.
נאר פאר וועגערישע הויט-קראנקה.
און מענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער.
קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא-לאגישע און נערוועו-קראנקהייטען.
קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט קאסמעטיק.
—— טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אווענד. ——
פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ. נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען.
זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.
— בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען
וויזיט 3 זל.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה
פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 „ „ „ „ „ 60— „ „ „ „ „ 4 „
זאכ'ן טעקסט—12 „ „ „ „ „ 18— „ „ „ „ „ 8 „
אויסער דער שטאדט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט 8 שפאלטען)
קליינע אנאנסען ביז 15 ווער-טער 1 זל. יעדעס װײטערדיגע ווארט — 10 גר.

אבאנאמענטס-פרייז:
אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און טער-מין פון די אנאנסן איז דער פערלאג נישט פעראנט-ווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman